

Alenka Korošec Peruzin

stran 14

KAJA KASTNER YADAV
stran 32

ESADA ALIŠIČA
stran 40

URBANI MITI
stran 44

DARSEN
SALON POHIŠTVA

alpes
studio izola

NOVI MODELI KUHINJ!

SALON POHIŠTVA DARSEN, Polje 21 (PC Ruda), Izola
05 640 13 33 / darsen@siol.net / www.darsen.si
Del. čas.: pon. - pet. 9.30 - 17.00, sob. 9.30 - 12.00

stran 10

TOMAŽ
PEROVIČ

Zakaj je bilo leta 2019 na volitvah za evropski parlament na Danskem 66 odstotkov volivcev, v Avstriji skoraj 60 odstotkov in v Italiji skoraj 55 odstotkov? Zakaj imajo na Danskem eno izmed najvišjih obdavčitev, pa se ljudje ne pritožujejo nad višino davkov? Zakaj je šlo v Sloveniji na evropske volitve leta 2019 slabih 30 odstotkov volivcev in zakaj imamo občutek, da smo obdavčeni bolj kot kdorkoli drug v Evropi? Ne grem na Evropske volitve, ker bom s tem samo »zrihtal« nekomu dobro plačano službo, rezultati volitev v evropski parlament pa tako in tako zanimajo samo politične stranke, da vidijo, kako jih v tem trenutku podpirajo slovenski volivci. Ali pa: zakaj bi dal nekemu svoj glas, če pa potem sprejme ureditev, da se morajo zamaški na plastičnih steklenicah držati steklenice in če hočem piti vodo ali mleko iz takih steklenic, se dobro polivam. Prav. Ampak zakaj gredo Danci ali Avstrijci vseeno na takšne volitve? Res je, da plače, ki jih dobivajo evropski poslanci v primerjavi z njihovimi domačimi, niso posebej izstopajoče in zaupanje, da bodo sprejemali pametne in odgovorne odločitve, ki bodo vplivale tudi na moje življenje, je pri njih večje. Kakorkoli obrneš, je nezaupanje v slovensko politiko močno. Zanimivo, da so udeležbe nizke v nekateri državah kot Bolgarija, Slovaška, Latvija, Češka, Portugalska. Povrniti ali izgraditi zaupanje v politiko (ali v državno upravo, da bom prepričan, da se moji davki pravilno upravljajo in ne za nakupe hiš na litijskih cestah), je težak in dolgotrajen posel, za katerega pa ni prav velikega interesa. Tudi tako je v redu. Nekaj lepih fotografij na instagramu ali nekaj jeznih objav na omrežju X je dovolj za politiko, ki pripelje na volitve manj kot 30 odstotkov Slovencev. Za kaj več pa ne. Pika.

Sobodajalstvo na tnalu

MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO, TURIZEM IN ŠPORT JE V ZADNJIH MESECIH ZAGRIZLO V SPREMEMBO ZAKONA O GOSTINSTVU, KI UREJA TUDI PODROČJE SOBODAJALSTVA, IN SICER NA POBUDO MINISTRSTVA ZA SOLIDARNO PRIHODNOST, KI JE OCENILO, DA MNOŽIČNO ODDAJANJE STANOVANJ V KRATKOROČNI NAJEM PREK RAZLIČNIH PLATFORM ZA ODDAJANJE TURISTOM PONEKOD – TUDI NA OBALI - BISTVENO ZMANJŠUJE PONUDBO STANOVANJ ZA BIVANJE, KI BI JIH LAHKO KORISTILI MLADI, DRUŽINE, ŠTUDENTI IN PREDSTAVLJA NELOJALNO KONKURENCO TURISTIČNIM PONUDNIKOM, KI ZAGOTAVLJAJO TUDI DOLOČENE STANDARDE ZA TURISTE.

Kakšen bo končni predlog zakona, še ni natančno znano, na ministrstvu so pretresali predvsem prostorsko in časovno omejevanje (trenutno sicer kaže, da naj bi bila v zakonu predlagana omejitev oddajanja nepremičnin v kratkoročni turistični najem 120 dni na leto in ne 30 ali 60 dni, o čemer se je sprva govorilo), statute ponudnikov, soglasja sstanovalcev oziroma solastnikov, večje pristojnosti pa naj bi dobile lokalne skupnosti, saj se razmere od občine do občine razlikujejo.

KAKO JE V OBALNIH OBČINAH?

Obala je, poleg Ljubljane in Gorenjske, tisto območje, kjer je problematika največja. V Izoli je aktivnih 320 namestitvenih obratov, 301 neaktivnih in se večinoma aktivirajo maja. V Občini Ankaran je trenutno registriranih 13 sobodajalcev. Ob tem je še 17 samostojnih podjetij in 11 družb z omejeno odgovornostjo, ki se ukvarjajo z oddajo sob oziroma apartmajev. V piranski občini je bilo v letu 2023 skupno 1.030 sobodajalcev (pri čemer gre za aktivne in neaktivne

Časopis in spletni portal OBALApplus® sta vpisana v razvid medijev Ministrstva za kulturo pod zaporedno številko 2216. ISSN 2670-4609. Izdajatelj MBM MEDIA d.o.o., Portorož. Distribucija preko Pošte Slovenije v gospodinjstva občin Ankaran, Koper, Izola in Piran. Število izvodov 27.200. Uredništvo: Pristaniška 14, 6000 Koper, urednistvo@obalaplus.si, 05 9045 710, 040 600 700. Oglaševanje: marketing@obalaplus.si, 040 771 000. Odgovorni urednik Mauro Belac, mauro.belac@obalaplus.si. Urednik Tomaž Perovič, tomaz.perovic@obalaplus.si. Člani uredništva: Boris Šuligoj, Bojana Leskovar, Nataša Benčič, Dorjan Marušič, Manca Hribovšek, Sašo Mejak, Katja Pegan, Eva Branc, Andreja Comino, Andreja Čmaj Fakin in Petra Mežnarc. Oblikovanje Emigma d.o.o. Prelom tiskane izdaje Tedy Grbec, GT-design d.o.o. Urejanje spletnega portala Elvis Dobrilovič. Stališča avtorjev prispevkov ne izražajo nujno stališč uredništva. Za točnost podatkov v podpisanih vsebinah odgovarjajo avtorji oz. naročniki objav. Za nepodpisane vsebine je avtor uredništvo. Promocijska sporočila in naročene objave so ločena od uredniških vsebin in označena z oznako . Datum izida 24. april 2024. Strani s podnaslovom OBALApplus AKTUALNO sofinancira Ministrstvo za kulturo RS.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

sobodajalce, izključno brez hotelirjev in kampov). Trenutno je aktivnih 846, medtem ko je neaktivnih 685, skupaj 1.531.

Iz Registra nastavitvenih obratov, ki ga vodi AJPES, medtem izhaja, da je bilo 8. aprila 2024 v Mestni občini Koper vpisanih skupno 993 sobodajalcev, od tega jih je 465 aktivnih. Iz aplikacije e-turizem, ki služi obračunu turistične takse, pa izhaja, da je februarja 2023 dejansko oddajalo prenočišča 138 subjektov. To število se izrazito poveča poleti. Za primerjavo je v avgustu 2023, ko je največ prenočitev v letu, prenočišča oddajalo 654 subjektov.

Število prenočitvenih zmogljivosti v Mestni občini Koper se je med letoma 2019 in 2023 povečalo za skoraj tisoč enot (iz 4.954 na 5.880), ob tem se je povečalo tudi število prenočitev pri registriranih sobodajalcih, in sicer kar za 155 odstotkov. Kot so ocenili na občini, so glavne značilnosti sobodajalstva v njihovi občini velik delež apartmajev in sob v strukturi nastanitvenih zmogljivosti, ki je večji od slovenskega povprečja. Izrazita sezonskost oddajanja prenočišč za turistične namene (meseci od junija do vključno avgusta prinesejo več kot 70 odstotkov celoletnega obiska) ter dejstvo, da se izven glavne turistične sezone nepremičnine oddajajo v najem za krajše obdobje (na primer študentom od jeseni do spomladi).

NAČRTOVANI UKREPI SO LAHKO DVOREZEN MEČ

»Dosedanji odzivi zlasti turističnih delavcev nakazujejo, da bi ukrep omejevanja kratkoročnega oddajanja nepremičnin v najem turistom utegnil biti dvorezen. Posebno na območjih, kjer se zaradi prenasičenosti v poletnih mesecih trudijo podaljševati glavno sezono in nastanitvena infrastruktura pretežno sloni prav na zasebnih namestitvah,« medtem pravijo na občini Ankaran. V kolikor bodo občine dobile več pristojnosti, bi se v Ankaranu odločili za uravnotežen pristop, ki bi enakovredno obravnaval vse vpletene strani in bi vključeval strokovne poglede.

Andrej Babnik iz Portoroža, ki se s turizmom ukvarja prek 30 let, se sprašuje, kako lahko država, ki upa na razvoj kakovostnega turizma, posega v tovrstno ponudbo z omejitvami. »Omejitve in seveda posledično zmanjševanje ponudbe v kontekstu turizma botrujejo nazadovanju s primerljivimi turističnimi destinacijami v naši sosesčini, zato sem na nedorečenost ukrepov, ki jih na področju sobodajalstva pripravlja država, ogorčen,« pravi in razlaga, da to pomeni omejevanje prihodkov sobodajalcev, prihodkov lokalnih skupnosti, posledično pa tudi manjši prihodek državi in blaginji. Babnik tudi ocenjuje, da so načrtovane zakonske spremembe dvorezen meč. »Na eni strani imamo skrb za kakovosten razvoj turizma, na drugi pa željo po ohranjanju in spodbujanju te oblike namestitvev. Razprava med ohranjanjem tradicionalnih oblik turizma in prilagajanjem novim trendom ter potrebam je ključna za trajnostni razvoj panoge,« meni.

STEFANO BOŽIČEK

POVPRAŠEVANJE NAREKUJE PONUDBO

Babnik izpostavlja, da je sobodajalstvo eden izmed pomembnih ponudnikov namestitvenih kapacitet, ki se hitro prilagaja trendom in potrebam gostov. Po njegovem mnenju bi bilo treba omogočiti stabilno poslovno okolje, ki se lahko spreminja skladno z odločanjem v lokalnih skupnostih, te pa se bodo lahko odločale na podlagi prostorskih načrtov in z eventualnimi analizami. »Sobodajalstvo je dopolnilna dejavnost, pomembna ljudem in okolici, zato jo moramo poenostaviti in minimizirati birokratske in ostale prepreke,« je prepričan.

»Slovenija ima zelo zanimivo geografsko lego, posredno pa velik potencial v strukturi zasebnih namestitvev, ki je do danes le delno izkoriščen. Z gotovostjo lahko zatrdim, da je lahko zasedenost zasebnih objektov tudi do 25 tednov in več (175 dni), predvsem pa je odvisna od kakovosti ponudbe,« še pravi Babnik, ki dodaja, da je Slovenija v primerjavi z drugimi državami Evropske unije na dobri poti pri razvoju in ponudbi zasebnih namestitvev. Opaziti je predvsem izboljšave v kakovosti namestitvev, kar je povezano tudi z velikimi vložki v razvoj panoge, zato meni, da bi morala država ta razvoj stimulirati predvsem s pozitivno zakonodajo, ki bi jo morala sooblikovati predvsem s stroko in ponudniki teh storitev.

Tudi **Stefano Božiček**, ki v slovenski Istri posreduje pri oddaji nastanitvenih enot v kratkoročni najem, meni, da so napovedani posegi v gospodarstvo škodljivi, tako za razvoj gospodarstva na področju turizma kot za razvoj samega kraja. »Če bo prišlo do omejitev pri oddajanju nastanitvenih

EVA
BRANC

enot v kratkoročni najem, verjamem, da bo to vplivalo na razvoj kraja, ki bo s takimi zakonskimi spremembami dolgoročno prikrajan razvoja,« pravi.

OD TURISTOV SLUŽIJO TUDI DRUGI

Božiček razume davčne reforme, ki so na tem področju že bile, ne more pa razumeti omejevanja turizma kot gospodarske dejavnosti s posegi, o katerih se govori, da bi lahko stopili v kratkem v veljavo. »Turistična ponudba privabi ljudi, ki ne zapravijo denarja le v nastanitvenih enotah. Tu je ogromno drugih podjetij, ki ustvarjajo prihodke na račun turistov,« razlaga sogovornik.

»Če je namen teh sprememb, da bi se rešilo problematiko dolgoročnega najema, se mi zdi to popolnoma zgrešena strategija. Vemo, da se v nastanitve in okolico, ki se oddajajo v dolgoročni najem, manj vlaga kot v nastanitve, ki se oddajajo v kratkoročni najem. V kolikor gre za reševanje hotelskega turizma, verjamem, da je to prav tako zgrešena strategija. Trendi svetovnega turizma narakujejo tempo in navade turistov. Če turist ne bo našel, kar želi v Sloveniji, bo enostavno zavrtel globus in izbral drugo lokacijo. Ne daleč od Slovenije so Hrvaška, Italija, Avstrija in Madžarska, ki takšnih omejitev zagotovo ne bodo imeli,« meni Božiček, ki kot svetlo točko sprememb vseeno vidi v tem, da se bo dalo več pooblastil občinski upravi, saj je občina prav tako soodvisna od razvoja turizma.

Prvi maj

Praznik ima dolgo zgodovino in pomembno simboliko za delavce in delavska gibanja, predstavlja simbol boja za boljše delavne pogoje ter pravice delavk in delavcev. Za vas smo zbrali nekaj dogodkov, ki bodo prvomajsko praznovanje popestrili. O današnjem položaju delavcev smo upražali predsednika konfederacije sindikatov 90.

Prvi maj simbolizira vrednote enakosti, pravičnosti in poštenosti in ostaja opomnik, da nobena pravica ni samoumevna. “Haymarketov incident” se je zgodil leta 1886 v Chicagu v ZDA, kjer so se protesti delavcev, ki so zahtevali osemurni delovnik, sprevrgli v nasilni spopad s policijo. Incident je pritegnil veliko mednarodne pozornosti in postal simbol boja za delavske pravice. Tri leta kasneje je bila na kongresu socialističnih in delavnih strank sprejeta odločitev, da se prvi maj razglasi za mednarodni praznik dela, ki bo posvečen spominu na ta incident in bo namenjen prizadevanju za boljše pogoje delavk in delavcev.

KAKO PRVI MAJ PRAZNUJEMO DANES?

Praznik ima tudi po mnenju zgodovinarjev in antropologov še vedno močan politični pridih. Kot del tradicije na predvečer praznika zagorijo kresovi, simbol prvomaj-

skega praznovanja pa so rdeči nageljni. Zjutraj po mestih in vaseh zadonijo prvomajske budnice pihalnih orkestrov, tovrstnih prvomajskih budnic se udeležuje tudi Pihalni orkester Koper. Tradicionalno ne smejo manjkati jedi z žara ali prvomajski golaž. Najbolj množično praznovanje vsako leto tradicionalno poteka na lju-bljanskem Rožniku.

Prvi maj velja za nekakšen neuradni vrhunec in začetek sezone piknikov, prvomajska praznovanja pa spremlja tudi golaž, seveda pa se pripravljajo tudi druge jedi. V svetu kakšne izrazite jedi, ki bi jo jedli ob prvomajskih praznovanjih, nimajo. V nekaterih drugih državah praznujejo tako, da se zberejo tudi na demonstracijah v spomin in opomin na boljše delavne pogoje. V nekaterih državah je prvi maj priložnost za različne kulturne in družabne dogodke, organizirajo se parade, koncerti, pikniki ali druge javne prireditve, ki združujejo ljudi v prazničnem vzdušju. V nekaterih

državah je prvi maj uradni državni praznik, ko so trgovine in podjetja zaprta, medtem ko v drugih državah lahko ostanejo odprta, pri čemer se praznovanje omeji na prosti čas. Sicer pa je 2. maj kot dela prost dan slovenska posebnost.

PRAZNOVANJE PO SVETU

V Franciji je prvi maj znan kot »Fête du Travail« ali praznik dela. Ta dan je priložnost za demonstracije sindikatov in delavskih organizacij, ki se zberejo na ulicah večjih mest, kot je Pariz, in izpostavljajo svoje zahteve za boljše delovne pogoje. Pogosto prihaja tudi do protestov in spopadov s policijo. V Združenih državah Amerike se prvi maj ne praznuje kot v drugih državah, vendar pa je bil v preteklosti pomemben dan za delavsko gibanje. V nekaterih mestih se organizirajo manjše parade in dogodki, ki pa niso tako množični kot v Evropi. Tudi v nekaterih azijskih državah, kot je Južna Koreja, prvega maja ne praznujejo, vendar pa se lahko v nekaterih mestih organizirajo manjše demonstracije sindikatov in delavskih organizacij.

V nekaterih latinskoameriških državah, kot je Brazilija, se prvi maj praznuje s tradicionalnimi plesi, glasbo in hrano. Pogoste so velike parade in kulturni dogodki. Ljudje se zberejo, da proslavijo delavske pravice in dosežke delavskega gibanja.

V Nemčiji je prvi maj znan kot »Tag der Arbeit« ali praznik dela. To je priložnost, tako kot v Franciji, za množične parade in

demonstracije delavskih organizacij po vsej državi. V Berlinu se prvi maj konča s koncerti in drugimi dogodki.

V Rusiji se prvi maj praznuje kot »Dan narodne solidarnosti delavcev«. Ta praznik je bil pomemben del sovjetskega režima in se še vedno praznuje s paradami delavcev in vojaškimi prireditvami tudi v ruski prestolnici Moskvi.

PRVI MAJ: KAKŠEN JE POLOŽAJ DELAVCEV?

Predsednik konfederacije sindikatov 90 Damjan Volf nam je o današnjem položaju delavcev povedal:

Menim, da delavstvo v Republiki Sloveniji (RS) nima pretiranega razloga za veselje, saj se sooča s sramotno nizkimi osnovnimi plačami, v katerih se prepogosto poskušajo legalno skriti tudi dodatki za posebne pogoje dela, s povečevanjem negotovih oblik dela, kjer je alarmantno stanje še posebej med mladimi, ki vstopajo na trg delovne sile z delovnim časom, ki se je z množično uvedbo dela na daljavo razpotegnil čez ves dan ter z vedno večjimi delovnimi obremenitvami in s

tem povezanim nezdavim in nevarnim delovnim okoljem. Živimo namreč v družbi, kjer se je revščina močno zažrla v vse mikropore družbe in s tem tudi delavstva, saj se je revščina v RS v zadnjem letu dni povečala in v revščini živi že 264 000 ljudi. Zelo zgovoren je tudi podatek, da se je bogastvo najbogatejšega odstotka Slovencev od osamosvojitve povečalo za 95 odstotkov, premoženje najrevnejših pa v istem časovnem obdobju zmanjšalo za 18 odstotkov,

zato je potrebno reči STOP izkoriščanju večine na račun manjšine in potrebno je spremeniti našo državo iz davčne oaze za kapital in njihove dobičke v državo, kjer bo dostojno plačilo in zdravje zaposlenih na prvem mestu, ob tem pa omejiti vse politične in lobistične pritiske, ki bodo za posledico lahko imele brezvestno bogatenje kapitala na račun nedostojnih osnovnih plač in preprečiti njihovo uživanje v premoženju brez pravičnega prispevka k solidarni družbi.

Anže Marolt in Milica Golijanin

PRVI MAJ: KAJ SE BO DOGAJALO V SLOVENSKI ISTRI?

KOPER

Ob počastitvi 1. maja mednarodnega praznika dela, ki bo letos potekal pod geslom »dostojno plačilo za vsakogar«, Konfederacije sindikatov 90 Slovenije vabi 30. aprila 2024 s postavljanjem kresa v jutranjih urah (ob 8. uri) pred Osnovno šolo Antona Ukmarja na Markovcu v Kopru ter nato v večernih urah s pohodom iz Taverne v Kopru (zbiranje pohodnikov ob 19:45 in start ob 20:15. uri) do Osnovne šole Antona Ukmarja na Markovcu, kjer bo po nagovoru predsednika Damjana Volfa ob 20:50. uri **prižig kresa** s spremljavo godbe na pihala iz Marezig ter rajanjem ob živi glasbi vse do 24. ure.

Prvomajsko praznovanje pripravijo tradicionalno na **Socerbu**. Tam obljublajo pestro dogajanje oba praznična dneva.

- Program**
- 1. maj 2024**
- 9.00: tradicionalni pohod Obalnega planinskega društva,
 - ob 11.00 in ob 15.00: čarodej Sam Sebastian,
 - 13.00: nastop Pihalnega orkestra Sv. Anton,
 - 16.00: koncert Leana Kozlarja – Luigija z glasbeno skupino.

Za dobro vzdušje med obiskovalci bosta poskrbela voditelja Iztok Gustinčič in Tomaž Klepač.

- 2. maj 2024**
- 14.00: Čuki,
 - 18.00: koncert skupine P. Valiak (Parni Valjak tribute).

Obiskovalke in obiskovalci bodo oba dneva lahko uživali tudi v raznoliki gostinski ponudbi in dobrotah, ki jih bodo na stojnicah ponujali domači in drugi ponudniki. Vstop na prireditev bo prost. Prireditev bo potekala v vsakem vremenu, saj bodo organizatorji nad prizorišče postavili šotor.

- IZOLA**
26. 4. 2024 - Manziolijev trg: **Orange Wine Festival Izola**,
26. 4. 2024 - Hangar Bar: **koncert zasedbe VAZZ**,
3. 5. 2024: - **Koncert Alo!Stari in Zgrešeni primeri**
4. 5. 2024 - Severni pomol Izola: **Pomol okusov 2**.

PORTOROŽ IN PIRAN

27. in 28. aprila ob 12.00 **Praznik olja in bledeža Padna**

V Padni bodo domačini pripravili ponudbo avtohtonih sort oljčnega olja, kmetijskih pridelkov s Šavrinskega gričevja in tradicionalnih istrskih jedi. Poleg kulinaričnih užitkov bo tudi možnosti za številne aktivnosti in pristno istrsko zabavo v večernih urah. Obiskovalce čaka bogata ponudba avtohtonih sort oljčnega olja in zdravih kmetijskih pridelkov.

Irena Joveva

renew europe.
SVOBODA!

Irena Joveva, evropska poslanka Svobode/Renew Europe, se je te dni mudila v naši okolici. Ponosna Jeseničanka, nekoč novinarka, zdaj najmlajša iz Slovenije v Evropskem parlamentu. Izkoristili smo priložnost in z njo spregovorili o tem, kdo je, kaj počne in za kaj se zavzema v okviru svoje politične skupine Renew Europe.

Nekateri vas poznajo še s televizijskih zaslonov kot novinarko, drugi zdaj iz političnega okolja. Kako bi vi Ireno Jovevo opisali nekemu, ki zanj še ni slišal?

Odraščala sem v čisto običajni, a ljubeči delavski družini na Jesenicah, v bloku med ljudmi iz bivše skupne države, ki smo bili prav zares sosed sosedu-človek človeku. Če se kdo zaveda, kako živeti glavni slogan EU 'združeni v različnosti', sem to zagotovo jaz. Zase brez težav rečem, da sem altruistka, izredno me boli krivica in ne prenesem neuvidevnežev, ki mislijo, da so popili vso pamet tega sveta. Vsak dan znova se trudim biti dober zgled. V prvi vrsti hčerki, v drugi pa celotni javnosti, ker se zavedam, da je takšnih v politiki premalo.

Po nedavni raziskavi EU Matrix ste med najbolj aktivnimi mladimi poslankami in poslanci v Evropskem parlamentu. Primarno delujete znotraj odbora za kulturo in izobraževanje. Nam lahko zaupate več o svojih prioritetah?

Središče mojega delovanja v tem mandatu je bil nedvomno nedavno sprejeti akt o svobodi medijev. Kot ena od parlamentarnih pogajalk v imenu svoje skupine Renew Europe sem dejansko sospisala končno besedilo. Brez lažne skromnosti lahko povem, da je pomemben del ključnih določb rezultat intenzivnega dela moje ekipe in mene. Z zakonodajo prepovedujemo kakršnakoli vmešavanja v novinarsko neodvisnost. Končno dobivamo učinkovito orodje na EU ravni za ukrepanje v primerih kršitve svobode medijev. Pravici do kredibilnih informacij in do obveščenosti morata ostati temeljni pravici vsakega posameznika, ki pa ju lahko uresničimo le prek svobodnih, neodvisnih in kritičnih medijev. Kot politiki smo dolžni zagotoviti medijem pogoje za nemoteno opravljanje njihovega dela brez ovir in pritiskov. Akta pa se kakopak bojijo tisti, ki to svobodo spodkopavajo.

Da ne bo nesporazuma, nisem se ukvar-

jala samo s tem. Tudi zaradi mojega boja za enakopravnost slovenščine v digitalnem svetu bodo recimo Applovi izdelki slej ko prej morali znati slovensko, precej pozornosti posvečam kakovostnemu izobraževanju in prostovoljstvu, kot podpredsednica odbora za javno zdravje pa v ospredje postavljam destigmatizacijo duševnega zdravja.

Aprila ste v Evropskem parlamentu z resolucijo tudi pozvali, naj se v Listino EU o temeljnih pravicah vključi tudi pravica do varnega in zakonitega splava.

Drži in res sem vesela, da smo to resolucijo tudi izglasovali. Tudi sama sem bila njena podpisnica, pripravila pa jo je naša politična skupina Renew Europe. Zdi se mi neverjetno, da v 21. stoletju še vedno doživljamo posege v temeljne človekove

pravice, o katerih se sploh ne bi smeli pogovarjati, ker bi morale biti že zdavnaj samoumevne. Morda bi si lahko mislili, da pravica do splava v tem stoletju vsaj v EU ni (več) omejevana ali ogrožena, toda žal je stvarnost drugačna. V več državah članicah EU še vedno obstajajo zakonske omejitve ali celo prepovedi opravljanja splava, kar je nedopustno, meni osebno kot ženski pa tudi nepredstavljivo. Spontanih splavov je res veliko, po nekaterih podatkih ga doživi najmanj vsaka četrta ženska. Da imam za seboj dva spontana splava, ni nobena skrivnost. Pri meni je šlo v obeh primerih za hudo okvaro ploda. Če do spontanih splavov ne bi prišlo, bi se torej bila primorana odločiti za splav, saj menim, da bi bila kakršnakoli drugačna odločitev sebična, zato si ne predstavljam, da bi živel denimo na Malti, kjer bi mi oblast utegnila prepovedati splav celo v takih primerih. Neodvisno od tega, ali je splav spontan ali ne, gre za težke odločitve, o katerih ne bi smeli odločati drugi.

Za konec, kako ocenjujete svoj mandat?

Ljudje so tisti, ki ocenjujejo. Dejstvo pa je, da se enako obnašam že od vsega začetka, moja stališča in vrednote se nikoli ne spreminjajo, neodvisno od tega, v katerem obdobju smo. Po načelnosti in pokončnosti sem nad marsikom, hkrati pa ostajam trdno na stvarnih tleh.

Ljudmila Novak

SOOČANJE Z NEVARNIM
POPULIZMOM IN PRAVI
ODGOVORI NA IZZIVE ČASA SO
KLJUČNI ZA NAŠO PRIHODNOST

Nekdanja predsednica Nove Slovenije – krščanskih demokratov (NSi) in aktualna evropska poslanka ima za sabo bogato politično kariero. Z njo smo se pogovarjali pred evropskimi volitvami, na katerih bo tudi sama vnovič kandidirala na listi stranke NSi, ki je polnopravna članica Evropske ljudske stranke (ELS).

Kateri so največji dosežki Evropskega parlamenta v tem mandatu?

V tem mandatu je Evropski parlament odigral ključno vlogo pri hitrem reševanju aktualnih izzivov. Med najpomembnejše, ki smo jih podprli tudi v ELS, sodijo skupne rešitve v času pandemije COVID-19 in rešitve za okrevanje gospodarstva po pandemiji in energetski krizi zaradi vojne v Ukrajini. Povečali pa smo tudi socialno varnost in zdravstveno oskrbo ter izboljšali sodelovanje strokovnjakov na področju boja proti raku.

Kako pa bi lahko povzeli vaše konkretno delo v tem mandatu?

Sodelovala sem pri več zakonodajnih poročilih. Kot članica odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane (ENVI) sem bila poročevalka za politično skupino ELS pri revidiranju poslovanja več agencij, med drugimi Evropske agencije za zdravila in Evropskega centra za obvladovanje in preprečevanje bolezni. Poleg tega pa sem bila poročevalka ELS za Direktivo o spremljanju in odpornosti tal. Zdrava tla imajo velik pomen pri doseganju prehranske varnosti in zagotavljanju kakovostne hrane, čemur smo pri tem poročilu namenili največ pozornosti.

V odboru za promet in turizem (TRAN) sem bila poročevalka ELS pri izdelavi mnenja o proračunu za leto 2023, kjer smo v evropski turistični sektor zaradi škode ob pandemiji dodatno usmerili več kot 40 milijonov evrov pomoči. Ob tem pa sem bila še poročevalka ELS za poročilo o spremembah Direktive o skladnosti z zahtevami države zastave in za poročilo o spremembah Direktive o pomorski inšpekciji države pristanišča, s katerima smo izboljšali raven pomorske varnosti po vsej EU.

Zakaj ste se odločili, da ponovno kandidirate za evropsko poslanko?

Moja odločitev izhaja iz zavezanosti krepitvi evropskega projekta in delovanju v korist slovenskih državljanov. EU se bo soočala s političnimi delitvami med državami članicami ter z vzponom nevarnega populizma in skrajnih ideologij. Na podlagi vseh dosedanjih izkušenj in zaupanja politične skupine bom v naslednjem mandatu lahko še bolj uspešno in učinkovito opravljala naloge in delo evropske poslanke za dobrobit slovenskih in evropskih državljanov.

Celostna programska rešitev PRESTIGE

- GIS Prestige za gostinstvo in družbeno prehrano
- TS Prestige za trgovske dejavnosti
- Relax Prestige za storitvene in wellness storitve
- Spletna trgovina
- Razvoz in spletno naročanje hrane
- DocForward sistem za elektronsko izmenjavo dokumentov med dobavitelji in naročniki

POS Elektronček

POS ELEKTRONČEK d.o.o. Livarska ulica 7, 1241 Kamnik | T: 01 8309 550 | M: 041 642 260 | prodaja@pos-elektroncek.si

Le attività della CAN costiera

**LA COMUNITA' NAZIONALE ITALIANA IN LUTTO- CI HA LASCIATI
ROBERTO BATTELLI**

La Comunità nazionale italiana si è congedata recentemente nei giorni scorsi da Roberto Battelli, uno dei suoi dirigenti politici di massimo spicco per quasi tre decenni. Nato nel 1954 a Pola in una famiglia di giornalisti, dopo gli studi a Capodistria e Lubiana, aveva seguito le orme dei genitori impiegandosi a Tv Capodistria. Redattore del telegiornale, autore di importanti servizi televisivi, era poi passato in forza alla redazione capodistriana della "Voce del popolo" sino al 1990, quando fu eletto a Lubiana al seggio specifico per la CNI alla Camera sociopolitica dell'allora Assemblea repubblicana. La candidatura - come lui stesso raccontava - era giunta a sorpresa, a sua insaputa ad opera di alcuni amici, che poi lo avevano convinto poi ad accettare. Avrebbe ricoperto l'incarico ininterrottamente per 28 anni, sino al suo ritiro dalla vita politica nel 2018. Ha avuto il gravoso impegno di partecipare all'edificazione della Slovenia democratica e pluralista, traghettando la Comunità nazionale italiana in questo delicato momento della sua esistenza. In vari organismi parlamentari, ma soprattutto nella Commissione per gli affari costituzionali, si trovò di fronte a scelte non sempre facili, che ha saputo fare, però, con successo, guidato da una vasta preparazione politica servita a contrastare il nazionalismo dilagante dell'epoca, mascherato da

patriottismo. Portano la sua firma gli articoli che sanciscono il mantenimento dei diritti costituzionali minoritari nella nuova Costituzione della Slovenia, varata nel 1991. Ha dato il suo contributo ad ancora altri 200 leggi e atti normativi che costituiscono oggi la base dei diritti della CNI. Ha saputo mantenere la calma in momenti tesi, che vedevano nascere i confini tra Slovenia e Croazia, con la divisione di fatto del Gruppo nazionale italiano in Istria e a Fiume. Una situazione impensabile soltanto pochi mesi prima, che rischiava di colpire pesantemente soprattutto il corpo della CNI in Slovenia, troppo esiguo per poter mantenere in vita da solo enti ed istituzioni minoritarie. Battelli ha fatto le scelte giuste anche quando sarebbe stato facile fare passi falsi. Tenendo sempre aperta la porta al dialogo, è riuscito a collaborare proficuamente con tutti i governi succedutisi a Lubiana, a prescindere alla loro composizione politica. Di carattere schivo e riservato, è stato spesso ingiustamente accusato di non rimanere vicino alle necessità dei suoi connazionali e della fascia

costiera, tesi smentite da fatti concreti, come ad esempio la ricostruzione in tempi rapidi della Scuola italiana a Sicciole oppure il contributo dato alla nascita del Parco naturale di Val Stagnon. Parallelamente all'attività politica in Slovenia, Battelli ha ricoperto importanti incarichi internazionali in seno all'Assemblea parlamentare dell'OSCE, della quale è stato vicepresidente e tesoriere. Per il suo contributo allo sviluppo della democrazia, è stato insignito del massimo riconoscimento nazionale da parte del Presidente della Repubblica, Borut Pahor. Lo scorso anno la CAN Costiera gli aveva attribuito il Premio alla carriera. Il Parlamento gli ha reso omaggio con un minuto di raccoglimento all'inizio della sessione plenaria di metà aprile. Chi ha avuto il privilegio di collaborare con lui, ricorderà Roberto Battelli come una persona affabile, sempre pronta a dare consigli utili, che traeva dall'enorme bagaglio d'esperienze accumulato. Da giovedì scorso riposa al cimitero di Bertocchi, dove gli hanno porto l'estremo saluto molti connazionali, collaboratori, ex colleghi e amici. Notata la presenza di Stane Baluh per lunghi anni direttore dell'Ufficio per le nazionalità del governo sloveno, uno dei principali funzionari con cui Battelli ha collaborato nei suoi lunghi anni a Lubiana. Di particolare rilievo anche l'omaggio che gli è stato tributato da Vinko Gorenak, deputato, segretario di stato e

€

Ministro degli interni del Partito democratico (SDS), che è stato l'interlocutore principale del deputato italiano durante il primo governo guidato da Janez Janša, riuscendo a risolvere problemi che sembravano insormontabili da diverse legislature. Gorenak, visibilmente commosso, ha ricordato la caratura politica di Battelli e il rispetto di cui godeva sia nella parte sinistra sia in quella destra del Parlamento. Numerosi anche i massimi esponenti della Comunità nazionale italiana presenti alle esequie. Tra loro abbiamo raccolto altri ricordi di Roberto Battelli.

**FELICE ŽIŽA, DEPUTATO
AL PARLAMENTO
SLOVENO: ADDIO A UN
MAESTRO, A UNO STRETTO
COLLABORATORE**

Ci ha lasciati un grande politico, il più grande rappresentante della Comunità nazionale

italiana della Slovenia indipendente, un connazionale che ha scritto la storia della nostra Comunità. Tra i suoi valori più importanti ha sempre avuto l'unitarietà di tutti gli italiani di Slovenia e Croazia, ha sempre combattuto per questo ideale essendo anche tra i soci fondatori dell'Unione Italiana a Capodistria, che fu un passo molto difficile per il periodo in cui avvenne. Per molti anni è poi rimasto consigliere di UI a dimostrazione che desiderava lavorare per una CNI unica e unita. È stato uno dei padri della nuova Costituzione slovena soprattutto nei capitoli che riguardano le comunità nazionali e i diritti umani. Battelli è stato un grande amico di chi considerava le Comunità degli Italiani la propria seconda casa. Era sempre pronto al dialogo, a dare consigli, a confrontarsi. Una persona buona che se solo poteva farlo, offriva il proprio aiuto. Concretamente ha indicato alla CNI in Slovenia la strada giusta da seguire, mantenendo poi la rotta con le centinaia di leggi che ha approvato da deputato e formano oggi la base del sistema legislativo nazionale, senza dimenticare gli atti internazionali. Quello che oggi abbiamo lo dobbiamo a lui. A noi sta implementare quanto ci ha messo a disposizione. Mi sia consentito spendere ancora qualche parola sul mio rapporto personale con Roberto. Siamo diventati amici una ventina di anni fa e poi questo legame di è consolidato con numerose serate passate assieme, grazie al comune amico Claudio Moscarda. Questi

incontri si prolungavano sino alle ore piccole, ma era un vero piacere ascoltare Battelli trattare i temi più svariati dalla politica alla storia, dalla musica al cinema - argomenti che approfondiva molto. Personalmente gli debbo molto. Dal 2018 era diventato il mio mentore in campo politico e senza il suo aiuto certamente non avrei ottenuto i risultati di quest'ultimi anni in così poco tempo. È sempre stato disponibile, non si è mai fatto negare e poi si passavano ore intere a discutere di lavoro e anche di cose amene. Ripeto, infine, il mio grazie a Roberto per tutto quello che ha saputo dare alla tua Comunità nazionale italiana e a chi lo ha conosciuto» è stato il ricordo del dottor Žiža.

**ALBERTO SCHERIANI, PRESIDENTE
DELLA CAN COSTIERA: PERDIAMO UN
PUNTO DI RIFERIMENTO**

«Ho accolto con profondo dolore la notizia della scomparsa di Roberto Battelli. Mi ha lasciato un profondo vuoto nel mio cuore. La sua dipartita è stata per me una sorpresa ovviamente molto spiacevole. Ritengo che in lunghi anni di collaborazione a vari livelli, ho imparato a conoscere a fon-

do il nostro ex deputato. È stato un esempio d'approccio all'attività politica, non solo a quella che riguarda il nostro piccolo mondo CNI, ma anche a quella nazionale, nei rapporti con i governi e con i partiti. È stato un nostro esponente di spicco che si è adoperato sempre in prima persona per risolvere i nostri problemi, dimostrando sensibilità politica. È stato un uomo del dialogo, che ci ha indicato la strada giusta per risolvere le divergenze: discuterne a viso aperto sino a raggiungere una soluzione adeguata. Lui lo ha voluto fare e per questo è stato un punto di riferimento. La CAN Costiera ha sempre potuto contare sul suo supporto e sui suoi consigli, anche dopo che aveva deciso di ritirarsi dalla politica attiva. Ha potuto beneficiare delle sue idee per impostare importanti progetti, come ad esempio tanto per citarne uno la tutela del dialetto istroveneto, che era partita da lui e poi rilanciata da altri soggetti. Personalmente ho ammirato la sua capacità di analisi, di profonda valutazione delle situazioni che si andavano profilando e che rischiavano di mettere in forse l'essere fondamentale della Comunità nazionale italiana. Ho seguito il suo

esempio nella mia attività, facendo tesoro degli insegnamenti che ci ha voluto dare" ha concluso Scheriani. Abbiamo voluto sentire anche chi pur non ricoprendo più incarichi ufficiali è rimasto sempre in stretto contatto con Battelli.

TRA QUESTI CLAUDIO GEISSA, GIÀ FUNZIONARIO DELLA CAN DI CAPODISTRIA E DELL'UNIONE ITALIANA: HO PERDUTO UN AMICO SINCERO E LEALE

"All'amico Roberto Battelli mi legano moltissimi ricordi che rimarranno nel tem-

po. Ricordi associati soprattutto alle sue innumerevoli battaglie per il riconoscimento dei diritti della nostra Comunità Nazionale e i tanti risultati conseguiti. Dalla Costituzione alle varie leggi specifiche che hanno imbastito il nostro sistema minoranza, come veniva definito dallo stesso deputato. Strumenti e norme che sono stati raggiunti con un lavoro costante e capillare. Mi impressionava la tenacia che ha sempre caratterizzato l'operato di Roberto. Rispettato da tutti per la sua onestà intellettuale e per la sua capacità di argomentazione, senza parole inutili o frasi superflue. Ma di Roberto ricorderò anche le molte serate passate a parlare, assieme ad altri amici, della nostra storia e delle tribolate vicissitudini della nostra minoranza. Poi a discutere di musica e di arte in generale. Era un piacere ascoltarlo, perché Roberto era un pozzo di sapere e conoscenza che usava sempre con rispetto e umiltà. Una persona che mancherà a tutti. Ci mancherà il suo modo di fare sempre composto e corretto. Ma soprattutto mancherà un amico sincero e leale. Grazie di tutto Roberto" è stato il pensiero di Claudio Geissa.

"Naši kupci, a veste - to so tudi moji sosedge. Jaz živim z njimi. Vem, da ima Miran rad bolj zapečen blebec. Da je Stela spoznala prvo ljubezen. In da Hribarjev Runo je samo naš bočnik. Mene nasmeh nič ne stane, polepša pa dan vsem, ki me srečajo. Za moje sosede nisem trgovka. Jaz sem Majda."

Majda Džananović
prodajalka, hipermarket Savski otok Kranj

**DOBER SVET SE ZAČNE
Z DOBRIMI SOSEDI**

mercator.si

Mercator
moj najboljši sosed
že 75 let

Mercator, Dunajska 107, Ljubljana

**NEPONOV LJIVA
PONUDBA**

**TOYOTA
YARIS CROSS**

ŽE OD
18.990€

AVTO CENTER JEREB 051/233-101, 051/682-666

DO
10 LET
JAMSTVA

Cena velja za Yaris Cross 1.5 Luna. Povprečna porabagoriva za vozila Toyota Yaris Cross: od 4,4 do 6,2 l/100 km in emisije CO₂: od 100 do 140 g/km. Emisijska stopnja: za 1,5 EURO 6 AP. Emisije NOx: od 0,0033 do 0,0093 g/km. Ogljikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delce PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. 10 letno jamstvo hibridne baterije velja ob rednih testih hibridne baterije (HHC) na 1 leto ali 15.000 prevoženih km (kar nastopi prej) pri pooblaščenih prodajno-servisni Toyota trgovski mreži. Po preteku tovarniške garancije vam ponujamo brezplačno vključitev v program jamstva Toyota Relax (vse do starosti 10 let ali 200.000 km). Slika je simbolična. Več na www.toyota.si

Lucija, Liminjanska c. 96, 6320 Portorož
Gsm: +386 41 618 541, Tel.: +386 5 677 87 77, + 386 5 674 62 30
E-pošta: kamp.fiesa@gmail.com

ELEKTROCENTER

Salon svetil in največja ponudba elektromateriala
Vanganeljska c. 6, Koper • www.elektro-center.si
Tel.: 05/ 612 1500 • GSM: 041 283 385

Vabljeni v specializirano trgovino z elektrotehničnim materialom • Z načinom samopostrežbe za vaš hitrejši nakup

Makro5

Z vami gradimo že več kot 30 let.

Alenka Korošec Peruzin

Vodi policijsko upravo Koper od lanskega julija. Končala je srednjo ekonomsko šolo, nato pa še Fakulteto za organizacijske vede – smer kadrovske management. Njena prva služba je bila Postaja mejne policije v Kozini. Vodila je skupino za mladoletniško kriminaliteto, bila pomočnica načelnika na Postaji mejne policije Jelšane, načelnica Policijske postaje za izravnalne ukrepe Koper.

V Koper se vsak dan vozi v službo iz Dolj-nega Zemona pri Ilirski Bistrici, doma pa je z Brkinov.

Žensk je na takem položaju kot ste vi, zelo malo.

Še ena je na Policijski upravi v Kranju, ki pa odhaja v zaslužen pokoj.

Kaj je botrovalo odločitvi, da boste policistka, saj ste najprej končali ekonomsko srednjo šolo.

V tistih časih ni bilo srednje policijske šole, bila je srednja kadetska šola, potem pa je bila prekvalifikacija v poklic policista. Brez srednješolske izobrazbe za žensko ni bilo poti v policijo. Kaj me je pripeljalo med policistke? Dinamika dela, razgibanost, seveda tudi vpliv filmov, zanimivo delo. Dva dneva nista enaka. Tudi želja pomagati ljudem, biti koristen.

Vas je kdaj motilo, da imajo ženske iste uniforme kot moški?

Ne, nikoli nisem niti razmišljala o tem, malo so pa ženske uniforme le drugačne, srajce so telirane, hlače so elastične, prej so bili kroji bolj togi.

Kaj pa čevlji?

Tudi določeni čevlji so drugačni, nekateri imajo pete. Protokolarno pa imamo tudi krila in bele srajce. Na terenu imajo policisti delovne uniforme.

Na epoletah imate tri oznake?

To so čini, vezani na delovno mesto, na funkcijo. Zvezdice so inšpektorji, rumena obroba so inšpektorji, Triglav pa pomeni naziv svetnik.

Vaša prva služba je bila v mejni policiji?

Takrat je bila Postaja mejne policije Kozina, kot kombinirana enota je naloge opravljala v obliki patrolj na mejnem prehodu Krvavi potok in tudi na relaciji glavna cesta proti Obrovu, Divači in stara cesta proti Kopru.

Prve izkušnje?

Odlične. Nikoli nisem imela negativnih iz-

kušenj. Prva leta, ko smo se ženske po dolgem času spet zaposlile na Policiji, so bila prelomna. Morale smo se dokazati in moškemu delu policije dopovedati, da nismo prišle kuhat kave, ampak da smo si enakovredni. Hotele smo biti enakovredne in opravljati vse naloge, ki so jih opravljali tudi oni. Od začetka so nas gledali malo skeptično, potem pa vedno bolj sprejemali kot sebi enake.

Ste morale več delati?

Bolj smo se morale dokazovati. Ta poklic je bil moški in pri nekaterih kolegih smo čutile, da nas gledajo

zviška. Sčasoma so ugotovili, da delamo tako kot oni, se ne šparamo...

Pa vendar, mislim, da ženske drugače opravljajo svoje delo ...

Ženske smo navajene delati več stvari hkrati. Doma kuhaš, pereš, likaš, paziš na otroka, moški konča eno delo in se loti drugega. Ženske smo skozi dinamiko razvoja navajene početi več stvari hkrati in včasih, ravno zaradi ženstvenosti, drugače gledamo na zadeve in to je tudi v našem poklicu plus.

Se spremeni odnos do vas, ko postanete vodja/direktorica?

Na vodstvenih delovnih mestih sem od leta 2003. Takrat sem prevzela vodenje skupine na kriminalistični policiji, potem sem bila pomočnica, komandirka, načelnica in zdaj sem direktorica. V prvih letih, ko sem postala nadrejena kakšnemu moškemu sodelavcu, mi je bilo to, "kaj bo meni ukazovala neka ženska", večkrat povedano. Sčasoma pa se to spremeni, no, morda se tudi ne zazna več, k temu pripomore tudi funkcija.

1Pred časom sem prebrala, da so ženske za iste poklice plačane manj kot moški. Podatek je bil, da ženska za isto delo dobi 50 tisoč evrov, moški pa 60. Je vaša plača enaka kot od moški kolegov?

Tega razlikovanja v policiji ni. Plača je odvisna od dela, ki ga opravljaš, od tega na katerem

Z NEKATERIMI BIVŠIMI DIREKTORJI PU KOPER

delovnem mestu si, na terenu, vodja izmene, starešinski kader itd.

Je način ženskega vodenja drugačen, manj avtoritaren, manj konflikten?

Ne bi rekla, da je manj avtoritaren. V policiji te določena pravila vežejo na način, kako se določene naloge izvajajo. Morda je naš način vodenja bolj preudaren, bolj premišljen ...

Mehkejši?

Ja, toda odločen, brez konfliktov.

Vas sodelavci kdaj razjezijo tako, da ste pretirano glasni?

Ne. Nikoli. Povem odločno, prijazno, vljudno, z argumenti in vsi razumejo.

Imate srečo s sodelavci?

Ja, mnenja izmenjujemo in argument moči ni odločilen, odločilen je argument stroke in primernosti naloge.

Ko delo v poklicu opredeljujejo zakoni, sodnikom, tožilcem, tudi policiji se sprašujem, ali kdaj človek reče: "Spoštoval bom zakon, čeprav se ne strinjam."

Poleg tega, da spoštujemo zakone, imamo tudi notranja navodila in usmeritve, ki jih moramo spoštovati, pa tudi kodeks etike imamo, pravila v policiji in vsi se zavedamo hierarhičnosti ureditve naše organizacije. Mnenja posameznikov ne smejo vplivati na izvajanje zakonskih določb, ko je to potrebno, zakon je zakon.

Če se z določenimi pravili, ki mi nalagajo neko ravnanje ne strinjam, recimo uporaba vodnih topov v demonstracijah, kaj se mi zgodi, če se odločim, da jih ne bom spoštoval?

V Policiji imamo zelo natančno razdelane vse poti in načine preverjanja izvajanja zakonskih določb, notranjega nadzora o presoji, ali je bila neka naloga utemeljena zavrnjena ali ne. Take odločitve se presoja in ugotavlja se, ali je bila zavrnitev določene naloge ute-

BOJANA
LESKOVAR

meljena ali samovoljna oz. neutemeljena, kar pa ni dopustno in zoper takega posameznika se izvedejo določeni postopki.

Kaj je lahko utemeljen razlog?

Recimo, če je ogroženo življenje in telo, če je ogroženo življenje posameznika, policista, če bi to škodovalo zdravju. Če pa gre za samovoljo, če se posameznik z nečim ne strinja iz osebnih prepričanj, potem pa to ni dovolj.

Spadam med tiste, ki smo imeli/imamo zelo negativno mnenje o policiji, ki ga jemljem kot represivni aparat države. Ko sem bila na Mladini, sem bila nekajkrat na zaslišanju, enkrat so mi celo hoteli dokazati, da sem tihotapila kavo iz Trsta, kjer sem bila s prijateljem na obisku pri njegovih sorodnikih, potem pa sva šla še v Piran. Ker sem vzela torbo iz prtljažnika, so vztrajali, da je bila to pretihotapljen kava.

Katerega leta je bilo to?

Osemdeseta. Nova družbena gibanja, beograjski proces. Ta neprijeten občutek se vrne vsakokrat, ko srečam policista. Tudi takrat, ko jezdijo na konjih mimo hiše, kjer stanujem. Mislite, da se je zdaj odnos do policije spremenil?

Mislim, da se je, tudi javnomnenjske raziskave to dokazujejo. Je pa seveda to odvisno od posameznika. Če v postopku policist najde stvari, ki ti jih je nekdo ukradel, bo seveda tvoj odnos drugačen, kot če si v postopku zaradi kaznivega dejanja kot osumljenec. Večinoma pa ljudje delo policije sprejemajo pozitivno.

Dopuščate možnosti, da so postopki in odzivi policistov odvisni tudi od njihovih značajev, da so lahko razdražljivi, vzkipljivi, hitre jeze.

V času šolanja se učimo, da ne smemo biti vzkipljivi in načeloma se moramo tega držati. Ne smemo si dovoliti, da bi kot policisti v postopkih žalili, kričali na ljudi, ker s tem kršimo svoja pravila, ne smemo tega početi. S kariero se skozi različna usposabljanja učimo obvladovanja konfliktov, stresov, primerne komunikacije s strankami v postopku. Načeloma se tako tudi

izoblikuje značaj. **Se je vam zgodilo kaj podobnega?** So tudi takšne situacije, ampak ne smeš biti neprofesionalen, globoko vdihneš in se zadržiš. Enostavno si ne smeš dovoliti neperimernega obnašanja! Recimo, s sodelavcem sem šla, sveža policistka, polna adrenalina na intervencijo zaradi nasilja v družini. On je vozil avto in ko sva prišla na kraj dogajanja, sem stekla naprej v prepričanju, da mi sledi. Bila sem “prehitra” in ko sem prišla v stanovanje, kjer sta se partnerja prepirala, je bil možki (iz ene izmed republik bivše Jugoslavije) tako pretresen, da je prišla ženska na intervencijo, da se je obrnil, z besedam: “Ajme bože, ženu su mi poslali!” in odšel spat. Ko je prišel sodelavec za mano, ni mogel verjeti, da je ta kršitelj šel zaradi šoka, ko je videl žensko policistko, spat. Lahko bi se končalo bistveno drugače. Me je pa tudi oštel, ker sem šla sama naprej na kraj dogajanja, ampak nisem vedela, da ga ni za mano. To dejanje mi je bila odlična “šola” za naprej.

Se vam je pogosto dogajalo, da so bili ljudje pretreseni, ker imajo pred sabo policistko?

Ne, to je bil prvi in edini primer. Ko te situacija sili v ukrepanje, ne razmišljaš o sebi, o svoji varnosti, ampak greš. Veš, da moraš in hočeš pomagati. Dinamika poklica je taka, da odmisliš svojo varnost in se ne zavedaš možnih posledic.

Ste morali kdaj uporabiti pištolo?

Ne, k sreči ne in upam, da je nikoli ne bom.

Vam pištola daje občutek varnosti?

Pištola je del prisilnih sredstev, ki jih policisti nosimo. Nikoli je nisem gledala kot obliko varnosti, bolj kot obliko najhujšega prisilnega sredstva, za katero sem upala, da mi ga nikoli ne bo treba uporabiti.

Predstave o tem, kaj dela policija, imamo v veliki meri iz filmov in tam se kar naprej streljajo. Je v resnici ravno obratno?!

Upam, da bo tako tudi v prihodnosti. Pri nas uporaba strelnega orožja ni tako pogosta kot po svetu.

Kakšna je varnostna situacija v slovenski Istri?

Taka kot drugod v Sloveniji je na visoki ravni, z Ameriko recimo res nismo primerljivi in tako naj ostane.

Dolgo, v času Juge, je obala slovela po tem, da je bilo tukaj veliko odvisnosti. Ne tako dolgo nazaj so mamila zasegli v Luki Koper. Povedali so, da veliko voznikov, ki

Z MEDNARODNE KONFERENCE NA TEMO ENAKOST SPOLOV V BEOGRADU

jih policisti ustavijo, vozi pod vplivom mamil. Obsta-ja obalna narkomafija?

Ne morem odgovoriti s konkretnim podatkom, problem so uživalci in preprodajalci. V večjih mestih je ta problematika bolj prisotna kot na lokalnem nivoju, težko bi pa rekla, da je to pri nas hujši problem kot drugje v Sloveniji.

Kako zbirate podatke o določenem področju, ki vas zanima, recimo o mamilih? Tudi s pomočjo policistov pod krinko tako kot v v filmih?

Strokovno vam bom povedala. Policija deluje v sklopu uniformirane policije za izvajanje nalog na terenu in v sklopu kriminalistične policije. V sklopu slednjega so tudi tajni sodelavci, a vam o taktiki in dinamiki njihovega dela ne morem dati informacij.

To seveda razumem. Zanima me, če so?

So. Vse policije po svetu imajo tajne delavce in sodelavce.

Je v današnjem času lažje zbirati informacije, ko jih ljudje kar sami širijo po omrežjih?

Ja, a je treba take informacije dobro presojati, ker so lahko tudi zavajajoče in neresnične. Ni nujno, da drži vse, kar je z različnimi nameni objavljeno. Ne delujemo samo na podlagi objav na omrežjih, temveč na podlagi zbiranja različnih obvestil in informacij.

Na dan, ko ste prevzeli direktorsko mesto, je bilo v 24 urah 78 intervencij, na številko 113 je bilo sprejetih 220 klicev, 12 prometnih prekrškov, 3 vlomi, 7 tatvin, 71 nezakonitih

prestopov meje. Je to veliko ali malo?

To je povprečje.

Ko sem se pogovarjala s prijateljem, ki živi v Piranu, kako se počuti tukaj, mi je dejal, da je največja težava čas, ko je veliko turistov. Več vlomov, tatvin, prometni prekrškov, preprodaje in pravi, da je policije premalo, a bi že stalna navzočnost pomenila večjo varnost. Če vidiš policaja pred sabo, se najbrž ne boš odločil, da bi vlomil, kradel ...

Če bi nas bilo še več, bi nas bilo premalo, policistov na terenu je vedno premalo.

Koliko vas pa je?

752 na policijski upravi Koper, vseh skupaj, okoli 500 je pooblaščenih uradnih oseb. Če bi nas bilo še več, bi nas bilo za vse te izzive premalo. So pa statistične številke odvisne od dneva do dneva, od mesca do mesca. V sezoni imamo več dela zaradi navala turistov. Če je vreme nevihtno s strelami in dežjem, bo manj vlomov, če je lepo, toplo, jasna noč, pa več. Različni so torej dejavniki, ki vplivajo na dnevne statistične podatke. Tudi polna luna vpliva, recimo na število interventnih klicev. Moja vizija dela pa je, da vsi delamo, za kar smo plačani in smo uspešni in učinkoviti, ko opravljamo svoje naloge.

Ko ste prevzeli funkcijo, sta se najbrž odločili za prioritete?

Seveda, od najnujnejši do manj nučnih. Začetek vsega je kako-voost operativnega dela, usposobljenost policistov, kadri, preventivne aktivnosti, promocija poklica, s čemer lahko pridobimo več kandidatov, ki se potem pri nas zaposlijo in jih na dolgi rok zadržimo pri nas v tem poklicu. V Policiji se izjemno trudimo, da bi vsako leto pridobili na Višjo policijsko šolo v Tacnu čim več mladih kandidatov. Predvsem domačinov, ki veliko bolje poznajo teren in okolico. Izvajamo predstavitev

GENERALNI DIREKTOR POLICIJE SENAD IN JUŠIĆ ALENKA KOROŠEC PERUZIN OB PRIMOPREDAJI

po šolah in sejmihi in različnih institucijah. Na višjo šolo se lahko prijavijo vsi z zaključeno srednjo šolo, ki imajo željo po razgibanem delu, pa seveda izpolnjujejo fizične in psihične pogoje. Vsi kandidati pravijo, da je šolanje zanimivo in dinamično, poleg tega pa medtem že prejemajo plačo, vse dodatke in so zaposleni. Vabimo torej vse, da se preizkusijo in postanejo del naše modre družine. Tudi preventivne akcije so zelo pomembne, da se približaš ljudem, jim poveš, kaj je naše poslanstvo, kaj delamo in nas tako lahko vidijo iz drugega zornega kota. Predavamo po šolah o medvrstniškem nasilju, spletnih goljufijah, o različnih temah, približaš se mladini in morda tako tudi preprečiš kakšne kriminalne dejavnosti.

So policisti tukaj v glavnem domačini?

Ne, iz različnih regij so.

Posledica nezanimanja za ta poklic tukaj?

Največ interesa za policijski poklic je običajno na Štajerskem in v vzhodnem delu Slovenije, in če je povpraševanje manjše, se policiste prerazporedi po drugih delih Slovenije. Težko vam rečem natančno, koliko je katerih, mislim pa, da je polovica domačinov, vključno s tistimi, ki so sem prišli, se tukaj ustalili, poročili, imajo družine in so tudi oni naši domačini.

Promet je velika težava v slovenski Istri, posebej med turistično sezono, kolone in kolone, ki se premikajo po polzevo, ker drugih poti ni, je ena sama.

Ko je povečan promet, ti kaj drugega ne preostane. Zastoji so, ko so dela na cesti,

to je razumljivo, ali pa tik pred prazniki ali pa v turistični sezoni. To ni nič neobičajnega v tem času in nič neobičajnega v primerjavi z drugimi državami.

Se vam zdi prav, da policija kaznuje voznike, ki skozi Portorož vozijo 38 km namesto 30?

To presoja služba, ki izvaja meritve. Če je to v času konic, ko gre za cono umirjenega prometa in so bile tam že kršitve in je z vidika varnosti to dobro, potem je tako ukrepanje normalno. Ni kaprica.

Kje se vidite čez deset let?

Težko rečem. V policiji bom zagotovo še.

Kaj bi bila vaša naravna karierna pot, Ljubljana?

Generalna policijska uprava, ki je instanca nad mojim zdajšnjim rangom. To delovno mesto je najvišje mesto v policijski upravi, po logiki je naslednja pot Generalna policijska uprava.

Pa si tega želite?

Tukaj sem zdaj dobrih devet mesecev, preuranjeno bi bilo razmišljati o tem, kje se vidim čez deset let, ker me na tej upravi čaka še kar nekaj izzivov. Potem pa ne vem ...

1Mislite, da vam lahko postane dolgčas?

Če spremljam mojo preteklo karierno pot, je primer- no biti na enem delovnem mestu od pet do sedem let, več ne. To je meja učinkovitosti dela, potem že preveč poznaš in so menjave lahko samo pozitivne. Jaz temu rečem, da začneš spet razmišljati, za vse bi bilo pozitivno, da po tem času zamenjajo okolje.

1Kdaj ste nazadnje slišali dober vic o policistih?

Včasih razmišljam, da vicev ni, da je vse res. Malo heca.

V vicih so policisti v glavnem ne preveč pametni. Saj veste tistega, prastarega: “Zakaj hodita dva poli- cista po cesti? Ker eden zna brati, drugi pa pisati.”

No, primerjalno tudi v vicih o blondinkah te niso prav pametne. Vici pač smešijo ljudi zato, da so bolj zanimi- vi. Tega si ne jemljem k srcu. Nasmejem se.

KATJA PEGAN

LEWIS IN HATHAWAY

Včeraj sem gledala BBC-jevo dramsko detektivsko serijo Lewis, ki je simpatično nadaljevanje Inšpektorja Morsa. Glavni lik Robbie Lewis (Kevin Whately) je v Inšpektorju Morsu njegov mladi detektivski pomočnik. Zdaj, ko je prevzel Morsovo vlogo, saj ta umre, dobi tudi sam pomočnika po imenu James Hathaway (Laurence Fox). Zdi se zelo pohvalno, da je Angležem uspelo tudi z nadaljevanjem (obe seriji so z velikim uspehom predvajali od leta 1987 do 2000 ter od 2006 do 2015), saj se vse epizode dogajajo v realnem času v Oxfordu. V tem času se je marsikaj zgodilo in spremenilo. Marsikaj, kar je usodno ali zgodovinsko zaznamovalo evropske narode, države, marsikaj, kar je vplivalo na podobo vsega sveta. Detektiv inšpektor Lewis in njegov redkobesedni, skrivnostni in zelo izobraženi narednik Hathaway, ki je tudi družbeno angažiran, pa rešujeta umore po tekočem traku; ker so umori, kljub vsem spremembam sveta, ostali to, kar so. In morilci morajo bit kaznovani. In vedno so.

Včerajšnja epizoda pa je sledila kriminalni združbi tudi na Jadran. Dialog med Lewisom, ki ostaja v Oxfordu, in Hathawayem, ki je v tej epizodi na dopustu v Prištini, kjer pomaga graditi sirotišnico za tamkajšnje otroke, gre nekako takole: Lewis pokliče narednika in ga prosi, naj malce prekine svoj dopust ter se odpelje v Split, kjer deluje kriminalna združba. Ta mu skuša razložiti, da tako preprosto to ni, med dopustom kar sestri v avto in skočiti do Splita.

Hathaway: Ali veste, da je Split v drugi državi?

Lewis: Ne dolgo. Pred kratkim so bili vsi ena velika srečna družina. Ta pogled iz Oxforda na nekoč združene in zdaj razdružene države nekdanje Jugoslavije, z veliko angleškega humorja, je skoraj zdravilen. V tistem trenutku se mi je pred očmi naslikal Split iz mojega otroštva, Split iz časa velike srečne družine, ko se mi je zdelo, da je vse od Pirana do Splita ena sama dolga morska obala, ki jo obpluješ z barko, na katero spraviš celo godbo in še očeta in tri funkcionarje zraven. Split, po katerem donijo koračnice in mladi piranski godbeniki marširajo po korzu. Pa spet Split s teto Ivo in njenim Dačom, ki je bil zelo star in precej podoben Churcillu. Samo en kratek stavek, pred kratkim so bili vsi ena velika srečna družina, nagovarja v meni čas otroštva, v katerem se zgodijo vsa pomembna prepoznavanja sveta. Vse, kar vem o svetu, se je zgodilo takrat, ko sem svoje mlado življenje zares občutila in žive-la. In če se ne spomnim več dobro vseh krivic, ki so jih na poti razdruževanja, ob razpadu prejšnje države, doživeli številni posamezniki in družine, pa se spomnim groze in strahu, ko sem sedemletna deklica na avtobusu, ki nas je vozil na Kozaro, mižala in si predstavljala, da sta tema za mojimi očmi in tišina v avtobusu to, kar živiš po smrti. Živa groza, ki so jo v mojo domišljijo zanesle zgodbe o mrtvih partizanih. Še sreča, da so angeli stare mame posmrtno življenje naredili lažje. Lewis in Hathaway se mi zdita kot neke vrste angela, zaradi katerih je tuzemsko življenje lažje. Vedno najdeta krivce. Vedno najdeta morilce. Pa čeprav sta samo ideja o rešitvi. Živimo v času, ko nobena ideja ni več živa, zato si omislimo svoj lastni muzej idej. Obiskujemo ga redno, srečanja s praznino ne bomo več preživali.

LEON MAGDALENC

BRUTO NACIONALNA SREČA

V času, ko tole berete, bom najverjetneje v Butanu. V deželi, kjer vsako leto ne govorijo o rasti domačega bruto proizvoda in podobnih, zahodnemu svetu svetih ekonomskih kategorijah, temveč govorijo o bruto domači sreči. Za mnoge, ki vse merijo skozi več in več, hitreje in še hitreje, močnejše in še močnejše, je takšna meritev neumna. Srečo pač v našem ponorelem svetu vse bolj razumemo kot stranski proizvod okoliščin. Ne gre za stanje, temveč za dogodek. Nekdo je pač imel srečo. Nekaj se mu je posrečilo. V politiki je ta sreča na strani tistih, ki pravočasno zamenjajo barve, pravočasno zavohajo nov veter in so nasploh v pravem času na pravem kraju. Posrečil se jim je še en met v življenju. Tudi v poslu se velikokrat govori o sreči, da se je nekaj pravočasno kupilo ali prodalo, pravočasno zavohalo nove trende in tako prehitelo konkurenco vsaj za pol koraka. Mnogi uspešni podjetniki vam bodo na koncu priznali, da so pač imeli srečo. Splet okoliščin jim je šel na roko.

Da na Daljnem vzhodu svet merijo z drugačnimi vatli, je jasno vsakomur, ki je večkrat obiskal te kraje. Tam je ne glede na materialni status na pretek tistih, ki srečo razumejo po svoje, skozi nasmehe in skromne želje.

V Butanu domačini, ki jih je približno dvakrat manj kot nas, v Sloveniji, predvsem pa menihi, postrežejo z enostavno razlago sreče. Zanje je sreča skrb vsakega. Vsi morajo skrbeti za skupno srečo. Zanje je to razlog obstoja in smisel življenja vsakega posameznika. Takoj tudi postrežejo s pojasnilom, da sreče ne morete iskati zunaj sebe. Ona je v vsakem posamezniku utemeljena na štirih stebrih. Ljubeča prijaznost, sočutje, nenavezanost na materialno in karma. Definicija karme je v našem zahodnem svetu dobila vulgarno razlago v slogu, da je karma »prasica«. Vsak dobi to, kar si zasluži. Butanci pa karmo razumejo kot gradnik sreče. Tvoja dejanja in odločitve imajo vedno vpliv na svet okoli tebe. Karma je kot sajenje dreves. Če posadiš jabolko, ne pričakuj, da bo zrasla breskev. Pri sebi mora vsak najprej ugotoviti, da se ima rad, ne glede na okoliščine in da je to dovolj. Od tu naprej lahko pomagamo drugim.

Naš, zahodni svet pojem rad imeti samega sebe razume popolnoma drugače. V nadvladi, sebičnosti, narcisizmu, samovšečnosti, vzvišenosti in vladanju z močjo. To nenazadnje vodi v vse vojne, etična čiščenja, genocide in grožnje z atomskim uničenjem. Danes se o teh stvareh pogovarjamo tako, kot da bo jutri napočil ta sodni dan. Čeprav je za prebivalce Gaze sodni dan vsak dan. Iz te perspektive verjamem, da bomo kmalu pri nas začeli govoriti o bruto nacionalni nesreči. Pritoževanje je tako že neke vrste genski zapis v teh prostorih. Skratka, brez vojne se bruto nacionalna nesreča pri nas kopiči z neverjetno hitrostjo. S korupcijo, klientelizmom, egoizmom, političnim zaslužkarstvom in priskledništvom pa ji ni videti konca.

ANDREJ MREVLJE

IZČRPAVANJE TRUMPA

Ali bodo Američani s sezono sodnih procesov proti Donaldu Trumpu pridobili na demokraciji ali pa bo 45. predsedniku Združenih držav uspelo streti ustavni red in deželo pahniti v še večji kaos - bomo najbrž izvedeli šele po zaključenih predsedniških volitvah. V času, ko to pišem, je Vrhovnemu sodišču v New Yorku uspelo sestaviti 12-člansko poroto za prvi sodni proces proti Trumpu tako, da se bodo zasliševanje začela še pred prazniki oziroma zagotovo že predno boste ugledali tale zapis. Juanu Merchanu, vrhovnemu sodniku, ki očitno komaj čaka, da se sooči s slovitim obtožencem, je v enem tednu uspelo izbrati poroto, ki v bo v prvem od štirih sodnih procesov odločala o usodi Donalda Trumpa. Bivši predsednik je v New Yorku obtožen 34 kriminalnih dejanj, ki se zlivajo v obsodbo, da je s podkupnino za molk - izplačano porno zvezdici Stormy Daniels - ponaredil poslovne podatke ter tako vplival na rezultate volitev leta 2016. Dejstvo, da je Trump prvi predsednik, ki se je znašel pred sodiščem (newyorškemu procesu sledijo še trije: poskus državnega prevrata, obstrukcija preiskave in zakrivaje tajnih dokumentov ter poskus ponarejanja volilnih rezultatov), tudi za Američane ni manjzna muha. Čeprav razklana na polovico - za Trumpa in proti njemu, Američane vendarle prežema močan patriotizem, ki pa v teh dnevih poka po šivih. Medtem ko se Trumpu ne mudi - njegovi branilci na vse muke skušajo zavlačevati z začetki procesov, se sodniki in politiki zaganjanjo, da bi procesi stekli ter Trumpu onemogočili, da bi bil ponovno izvoljen. Dozdeva se, kot da se je Amerika po osmih letih zbudila iz spanca in ugledala pošast, ki grozi deželi in svetu. V spomin se je vrnil junij 2019, ko je Ameriko preplavilo gibanje "Black lives matter", množičnim protestom proti rasizmu in diskriminacijam, prevladujočim žrtvam, temnopoltu ameriško prebivalstvo je takratni predsednik Donald Trump zagrozil, da bo nadnje poslal vojsko z ukazom, naj uporabi silo. A to ni edina nočna mora, ki ponovno lebdi nad Ameriko. Medijem, politiki, javnemu mnenju, nikomur, ki še ima glas v deželi, ni uspelo zaustaviti Trumpovega stroja lažnih novic, populizma, prevarantstva in nezadržne brutalnosti in mafijaškega ravnanja. Osebnostno menim, da je razlog precejšnja visoka stopnja demokratičnosti, ki vlada v državi, če seveda izločimo participacijo ameriških manjšin, ki še vedno živijo v režimu segregacije. Dvoboj med Trumpom in Ameriko poteka preko elit, ki še utelešajo demokracijo, brez katere bi Trumpa, tako kot Obama, izločili že pred leti na način, kot so eliminirali Kinga in brata Kennedyja. Dolgi preiskovalni procesi - tudi v Kongresu, medijske preiskave in seveda sodne poizvedbe so doprinesle k dejstvu, da se je Donald Trump vendarle, tako se vsaj zdi, ujel v kletko. Te dni ga je bilo smešno opazovati, kako je med izbiranjem članov porote sedel prikovan na klopi v bližini potencialnih članov prote, jih motril z grozljivimi pogledi. Igral je gangsterja - kretena: mnogi so se njegove grozeče držbe zbal in odstopili. Ostalo jih je dovolj - dvanajst, da mu bodo sodili. Trumpu je tako propadlo prizorišče, s katerega je nameraval voditi volilno kampanjo. Zdaj že skoraj verjame, da sodna dvorana ni njegova igralna soba, temveč prostor, v katerih veljajo pravila za vse. Moral se je podrediti sodniškemu ukazu o prepovedi (gag order) komentarjev in izjav, ki bi lahko vplivale na delo sodišča, porote in prič. Z discipliniranjem se pričinja izčrpavanje Trumpa. Pričakovati je, da bo med nazvkižnim zasliševanjem izgubil nadzor; z njim pa vsako možnost obrambe. Ali pa ima Trump v žepu skrit že kakšen adut?

DORJAN MARUŠIČ

MED DVEMA OGNJEMA

Otroštva moje generacije so bila prepletena z igro na dvorišču, v naravi in z veliko improvizacij. Svež zrak in sonce sta nas spremljala v tekmovalnosti in spletnanju trdnjega prijateljstva. Naj samo spomnim na »ščinke, cikliste, pandolo, ki bodo marsikaterega bralca v lepih letih naše starosti in življenjskega obdobja ponesla v mladost. Ob vseh teh igrah mi seveda ni potrebno izpostaviti žoge, ki je bila najpogostejša spremljevalka in povezovalka. Tokrat bom preskočil nogomet in košarko, spomnil bom na igro med dvema ognjema.

Razdeljeni v dve skupini smo določili rezervnega igralca, ki je stal ob robu igrišča ter si podajal žogo s svojo ekipo na nasprotni strani, hkrati pa poskušal zadeti igralce nasprotne ekipe. Potrebnovali smo prostor, zarisali dve polji in pričeli. Namen igre je bil zadeti nasprotnike z žogo. Če so žogo ujeli, niso bili izločeni, če pa se je žoga odbila od tal, ko jih je zadela, so bili zadeti in morali zapustiti polje ter pomagati rezervi pri podajanju in izbijanju. Ko so bili vsi igralci ene skupine zadeti, je v igro vstopil rezervni igralec in se sam boril za preživetje. Zmagale je ekipa, ki prva zadela vse igralce, nasprotne skupine - vključno z rezervo. Sodnikov nismo potrebovali, mediatorjev nismo poznali.

Zakaj v preteklost, zakaj v otroško obdobje? Potek zdravniške stavke me je enostavno spomnil ne igro med dvema ognjema, pri čemer sta obe skupini v polju v bistvu ena sama - pacienti. Vloga rezervnih igralcev je jasna, vemo, kdo jih vse pogostejše zbija, zbija na tuj račun. Nekateri so na pozicijah opazovalcev, navijačev, a za vse velja potencialna možnost vstopa v polje, v polje pacientov.

Dnevi zdravniške stavke so se prelili v tedne, ti v mesece. Stavka kar traja in traja, vsak dan smo bližje moji črni napovedi izpred mesecev, da ni izključena stavka vse do sredine septembra. V polju je vse več nezadovoljnih pacientov, opazovalci nas dnevno polnijo z informacijami, glavna akterja pa vztrajata in ohranjata nespremenjeno situacijo. Pripravljajo se novi zakonski predlogi, na drugi strani pa postajajo zdravniki vse glasnejši in skušajo biti pomirjujoči. Pred dnevi je zdravnica javno mirila, da dejansko ne gre za stavko, saj so opravili za desetino več storitev kot pred letom dni. Skratka, pacientom naj bilo bolje med stavko! Zdrav razum pa vpraša, kaj so počeli pred letom dni, ko ni bilo stavke.

Morda pa je rešitev v zamisli moje pokojne none Cecilije, očetove mame. Ob spremljanju nogometa je po nekaj minutah spremljanja dejala, da je rešitev preprosta: vsaka ekipa naj ima svojo žogo! Bojim se, da bi za rešitev takratnih iger potrebovali preveč žog, vsaj tri, verjetno pa več kot dva milijona.

Retrovizor: predstave za zamudnike in nagrade za abonente

V Gledališču Koper bodo tudi letos sezono zaključili z retrospektivo. V juniju se bodo ozrli nazaj in v sklopu Retrovizorja ponudili najboljše, kar premore koprski hram kulture. Skoraj istočasno bo potekal tudi predvpis abonmajev za gledališko sezono 2024/25, ki prinaša posebno ugodnost. Vsi, ki bodo vpisali enega od abonmajev, bodo prejeli brezplačno vstopnico za poljubno predstavo v sklopu Retrovizorja.

Med letom marsikdo ne utegne obiskati gledališča, zato bodo v Kopru znova zagnali Retrovizor. Od 7. do 20. junija bodo tako na ogled nekaj predstave iz letošnje sezone in nekatere uspešnice iz prejšnjih. V veliki dvorani si bodo vsi, ki tega niso uspeli storiti med sezono – vključno z abonent, lahko ogledali psihološki gledališki triler **Sirote** in pa kriminalno komedijo **Moriti čuječe**. Iz preteklih sezon se na oder vračajo z mednarodnimi nagradami okitena **Jugoslavija, moja dežela** (Goran Vojnović), **Trio** (Gašper Tič), ki je nedavno doživel svojo

100. ponovitev in **Tutošomato** z Iztokom Mlakarjem. Nastopil bodo tudi Tadej Toš, koprski gledališčniki pa pripravljajo tudi nekaj presenečenj. »Retrovizor je nastal z mislijo, da bi si naši abonent, lahko ogledali predstave, ki so jih med sezono zamudili. Potem smo šli dlje. Povezali smo ga s predpisom abonmajev in mu priključili zimzelene uspešnice našega gledališča, ki so dovolj zanimive za širše občinstvo,« je povedala direktorica in umetniška vodja Gledališča Koper **Katja Pegan**. Nekoliko prej, in sicer v ponedeljek, 3. junija, bodo iz-

vedli tudi predvpis abonmajev. Vsi, ki bodo katerikoli abonma vpisali do 14. junija, bodo prejeli brezplačno vstopnico za eno izmed predstav v sklopu Retrovizorja. »To ugodnost bodo imeli stari in novi abonent. Zdi se nam prav, da tudi starši, ki kupijo enega od otroških abonmajev, dobijo vstopnico za večerne predstave. Eno ali več, odvisno od števila kupljenih abonmajev. Želimo si, da bi si v toplih junijskih večerih ljudje vzeli čas tudi za gledališko predstavo, ki zna biti sprostitelj, navdih ali razmislek,« zaključuje Peganova.

Foto: Studio d'Or

Pomlad v Obalnih galerijah Piran

V OBALNIH GALERIJAH PIRAN (OGP) SO TAČAS V TEKU NEKATERE POMEMBNE PROMOCIJSKE AKTIVNOSTI, NADALJUJEJO SE MEDINSTITUCIONALNO SODELOVANJE IN PEDAGOŠKO-ANDRAGOŠKI PROGRAM ZA ŠIRŠO JAVNOST. OB TEM PA TUDI PREUREJAMO NAŠE RAZSTAVNE PROSTORE V KOPRU IN V PIRANU ZA PRIHAJAJOČE PROJEKTE IN RAZSTAVE, O KATERIH SMO PREPRIČANI, DA BODO ODMEVALE V KULTURNI JAVNOSTI. SPREHODIMO SE POMLADI NAPROTI.

ARTLAB MEDUZA / MEDUSA Ustvarjalni projekt za otroke, mladino in družine Progetto creativo per bambini, giovani e famiglie	MESTNA GALERIJA PIRAN GALLERIA CIVICA PIRANO GALERIJA HERMAN PEČARIČ PIRAN GALLERIA HERMAN PEČARIČ PIRANO 23. 4. – 5. 5. 2024
VASKO VIDMAR Ti si gozd / Tu sei la foresta Osebna razstava / Mostra personale	GALERIJA HERMAN PEČARIČ PIRAN GALLERIA HERMAN PEČARIČ PIRANO 26. 4. – 28. 7. 2024
VEDNO NA VOLJO SEMPRE DISPONIBILE Skupinska razstava / Mostra collettiva	MESTNA GALERIJA PIRAN GALLERIA CIVICA PIRANO 17. 5. – 18. 8. 2024
BRAD DOWNEY I'm You, You Are Me Prostorska postavitev / Installazione spaziale	GALERIJA MONFORT PORTOROŽ GALLERIA MONFORT PORTOROSE 23. 5. – 18. 8. 2024
MARKO BRECELJ Ložacija Nesprijaznenega L'alloggio del non riconciliato	GALERIJA LOŽA KOPER GALLERIA LOGGIA CAPODISTRIA 31. 5. – 15. 9. 2024

MESTNA GALERIJA PIRAN

V Mestni galeriji Piran poteka ustvarjalni kotiček ArtLab Meduza, namenjen otrokom, družinam in širši javnosti. V času prvomajskih praznikov (23.4. in 5.5.) bo vstop v galerijo, kjer vas čaka presenečenje, brezplačen. S tiskovno konferenco in otvoritvijo 17.5. bomo v Mestni galeriji Piran predstavili del skupinske razstave Moderne galerije Ljubljana **Vedno na voljo, feministične pozicije v vizualni umetnosti**. Kustosinja razstave je umetnostna zgodovinarica Martina Vovk, v.d. direktorice Moderne galerije. Razstava preizprašuje prisotnost žensk v umetnosti na območju Slovenije. Z dvoumnim naslovom se razstava poigrava z vprašanji zakaj, kako in komu so ženske "vedno na voljo"?

GALERIJA HERMAN PEČARIČ

Projekt **ArtLab Meduza** poteka tudi v Galeriji Hermana Pečariča, kjer se bodo odvijale umetniške delavnice (26.4.-28.7.). Udeležence bodo vodili umetniki **Veruš Villan-gó, Gani Llallosi, Francesco Zardini, Ištvan Išt Huzjan in Vasko Vidmar**. Slednji v galeriji vabi z osebno razstavo **Ti si gozd** o ekoloških utopijah sodobne družbe (otvoritev v petek, 26.4.). Sledil bo pester program brezplačnih vodstev v družbi s piransko kulturnico **Natalijo Planinc**, kjer bodo udeleženci spoznavali javne skulpture v mestnem jedru Pirana.

GALERIJA MONFORT, PORTOROŽ

V galeriji Monfort bo 11.5. gledališka predstava **Levitan** po knjigi Vitomila Zupana. Nastala

Mara Ambrožič Verderber, direktorica Obalnih galerij Piran (foto: arhiv OGP, 2024)

je v produkciji APT iz Novega mesta, v režiji Matjaža Bergerja in v sodelovanju med Obalnimi galerijami Piran, Gledališčem Koper, APT in Avditorijem Portorož. Od 23.5. bo naše v pomladno-jesenskem času najbolj obiskano razstavišče gostilo razstavo uveljavljenega ameriškega umetnika, političnega aktivista in filmskega ustvarjalca **Brada Downeya**.

GALERIJA LOŽA, KOPER

Marko Breclj (1951-2022) je bil pesnik, kantavtor, glasbenik, mladinski in socialni delavec. Zaznamoval je kulturni prostor Jugoslavije in bil pionir slovenskega performansa, zato mu bomo v Galeriji Loža posvetili razstavo (31.5.-15.9.), ki bo služila tudi kot prostor druženja in številnih spremljevalnih aktivnosti.

GALERIJA MEDUZA, KOPER

V koprskem mestnem jedru prenavljamo Galerijo Meduza, ki je že več kot 50 let pomembno središče likovnega dogajanja, stičišče idej in svežih pobud. Prenovo, ki bo predvidoma trajala do junija, pripravljamo s podporo Mestne občine Koper. V tem času bo razstavišče za obiskovalce zaprto.

EDINSTVEN KREATIVNI PROJEKT, KOPER

Na tiskovni konferenci v prostorih Vinakopra smo 10.4. predstavili prebojni kreativni projekt Tartini 330: **Sound Experience by Sara**, v katerem je nastalo glasbeno vino Re Maggiore. Projekt je plod tesnega sodelovanja med OGP in Vinakoprom, ob podpori Občine Piran.

Mara Ambrožič Verderber

Javni zavod Obalne galerije Piran so osrednja galerijska ustanova v slovenski Istri, med najbolj prepoznavnimi galerijami v Sloveniji.

DIH JEMAJOČI LEPOTA, PRESTIŽ IN RAZKOŠJE

Portoroške vile na razstavi

V ZAČETKU DRUGE POLOVICE 19. STOLETJA JE PORTOROŽ VELJAL ZA PERIFERNO OBMORSKO MESTO AVSTRIJSKEGA PRIMORJA S PRECEJ OMEJENO ZDRAVILIŠKO DEJAVNOSTJO. OB KONCU TEGA STOLETJA PA SE ZAČELO PISATI POVSEM NOVO POGLAVJE. ZA PRELOMNI DATUM LAHKO ŠTEJEMO 25. JULIJ 1897, KO JE DUNAJSKO MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE PORTOROŽ TUDI URADNO RAZGLASILO ZA ZDRAVILIŠKI KRAJ (»CIRCONDARIO DI CURA E SOGGIORNO«). MESTO ROŽ Z OKOLICO SE JE TAKO POSTAVILO OB BOK ŽE DODOBRA UVELJAVLJENIM TURISTIČNIM KRAJEM OPATIJI, GRADEŽU IN LOŠINJU, KAR SE JE ODRAŽALO V VSE VEČJEM DOTOKU DOMAČIH IN TUJIH TURISTOV, POSLEDIČNO PA TUDI V ZNATNEM POVEČANJU INVESTICIJ V TURISTIČNO INFRASTRUKTURO. VZPOREDNO Z GRADNJO HOTELOV IN PODPORNE INFRASTRUKTURE SO V LETOVIŠKEM PEJSAŽU VSE BOLJ ZAČELE DOMINIRATI VILE, KI SO S SVOJO ARHITEKTURNO PODOBO IN SKRBN OUREJENO OKOLICO OBMORSKEMU MESTU NADELE PRIDIH SODOBNOSTI IN EKSKLUZIVNOSTI. MNOGE ŠE DANES JEMLJEJO DIH.

Vila San Lorenzo, arhiv ZVKD

Vile niso bile le zasebna bivališča premožnejših lastnikov, temveč so se glede na svojo funkcijo uporabljale kot vile-penzioni, prvenstveno namenjene za oddajanje gostom (npr. Villa Sanatorium Pupini in Villa Militär Kurhaus), vile z zasnovo ali poznejšo predelavo, ki je omogočala sobivanje lastnikov in gostov, in kot vile, ki so bile izključno v zasebni lasti in uporabi. Konec lanskega leta sta **Uroš Zagradnik** in **Matej Muženič** iz Pokrajinskega arhiva Koper v publikaciji in na razstavi predstavila 42 vil od Pirana do Lucije. Vsaka vila ima svoje značilnosti in posebnosti. Najstarejša med njimi je predstavljena vila **San Lorenzo**, ki je stala na območju današnjega hotela Metropol. Vila je imela poleg glavne zgradbe še pripadajoče objekte, kot so Casa San Lorenzo ter kapelica. Okoli

leta 1830 jo je zgradila družina markizov de Fabris, ki se je iz furlanskega Begliana preselila v Piran v 18. stoletju. Giuseppe de Fabriz je bil leta 1839 piranski podestat oziroma župan. Vila je kasneje menjavala lastnike. Med drugimi so bili lastniki tudi arhitekt Giovanni Righetti, projektant občinske palače ... ter družina Cosulich, ki so na Fizinah upravljali s hidroplani, ki so leteli po Sredozemlju. Pred prvo svetovno vojno je bila vila preurejena v hotel, v kateri je bila leta 1913 odprta prva igralnica na tem območju. Vilo so porušili v začetku sedemdesetih let, ko so na istem mestu zgradili hotel Metropol.

BOGATA ZGODOVINA IN USTNO IZROČILO OSUPLJIVIH ZGRADB

Vila Casa Rossa je bila postavljena leta

VILA CASA ROSSA, FOTO: UROŠ ZAGRADNIK

1895. Najprej je bila to stanovanjska, dvo-nadstropna hiša ob morju v bližini ladjedelnice na Bernardinu. Leta 1908 so pred zgradbo zgradili kopališke kabine, da se je gospoda lahko preoblekla pred in po kopanju. Takrat so bile kopalke volnene in so prekrivale večino telesa, zato so kopalci z veseljem uporabili kabine, da so se hitro preoblekli v udobnejša oblačila. Leta 1924 so zgradbo zvišali za eno nadstropje ter podaljšali za osem metrov in jo spremenili v hotel. Hotel Alla Cassa Rossa je bila oglaševana v mnogih publikacijah in zato tudi primerno obiskovana.

Vila Chierigo oziroma znana tudi pod imenom **Vila Ferrari** ali **Vila Rog** se bohoti nad vhodom v mesto Piran. S svojim okroglim stolpom, v kateri je notranje

VILA CHIERIGO, OSEBNI ARHIV TOMI BREZOVEC

stopnišče, bdi nad mestom in opazuje obiskovalce mesta že od leta 1895. Ravno to stopnišče je krivo za legendo, ki se z ustnim izročilom prenaša iz roda v rod med prebivalci Pirana. Takratni lastnik vile je bil gospod Ferrari, zaposlen na vodilnem mestu v tovarni na Fornačah. Njegova žena je nekega dne izginila in se ni nikoli več pojavila. Zaradi lege vile in okroglega stopnišča je v vili ob burji tulilo, zato so domačini govorili, da njen duh straši

v zgradbi. Za časa Jugoslavije so v vili živeli direktorji Splošne plovbe, zato je njeno zadnje ime vila Rog – po prvi ladji Splošne plovbe. Še pred izgradnjo hotela Palace je v njeni bližini vilo zgradil avstro-ogrski baron Reinlander. Vilo je zgradil, da bi v njej živel v jeseni svojega življenja po zasluženem pokoju. Najprej ji je nadel ime **Vila Reinlander**, kasneje pa se je vila preimenovala v **vilo Marijo**. Baronomi vnukinji je bilo ime Marija, vendar obstajajo govorice, da je ime spremenil zaradi svoje ljubice, ki naj bi jo spoznal v Portorožu.

Vila Pupini je bila zgrajena leta 1902. Zgradil jo je piranski zdravnik dr. Pupini. Tu je zdravil bolezni srca in dihal. Bil je zelo uspešen, tako da je svojo dejavnost

VILA REINLANDER, FOTO UROŠ ZAGRADNIK

ANDREJA
COMINO

VABLJENI NA OGLED

Razstava je bila od odprtja 1. decembra 2023 na ogled v prostorih piranskega arhiva. Sedaj gostuje na Fakulteti za turistične študije do 20. maja 2024. V nedeljo, 14. aprila 2024, je bila razstava del festivala OHS (Odprte hiše Slovenije), med 1. in 2. majem pa bo na ogled v skladišču soli Grando v Portorožu v okviru festivala, ki ga organizira agencija Maona.

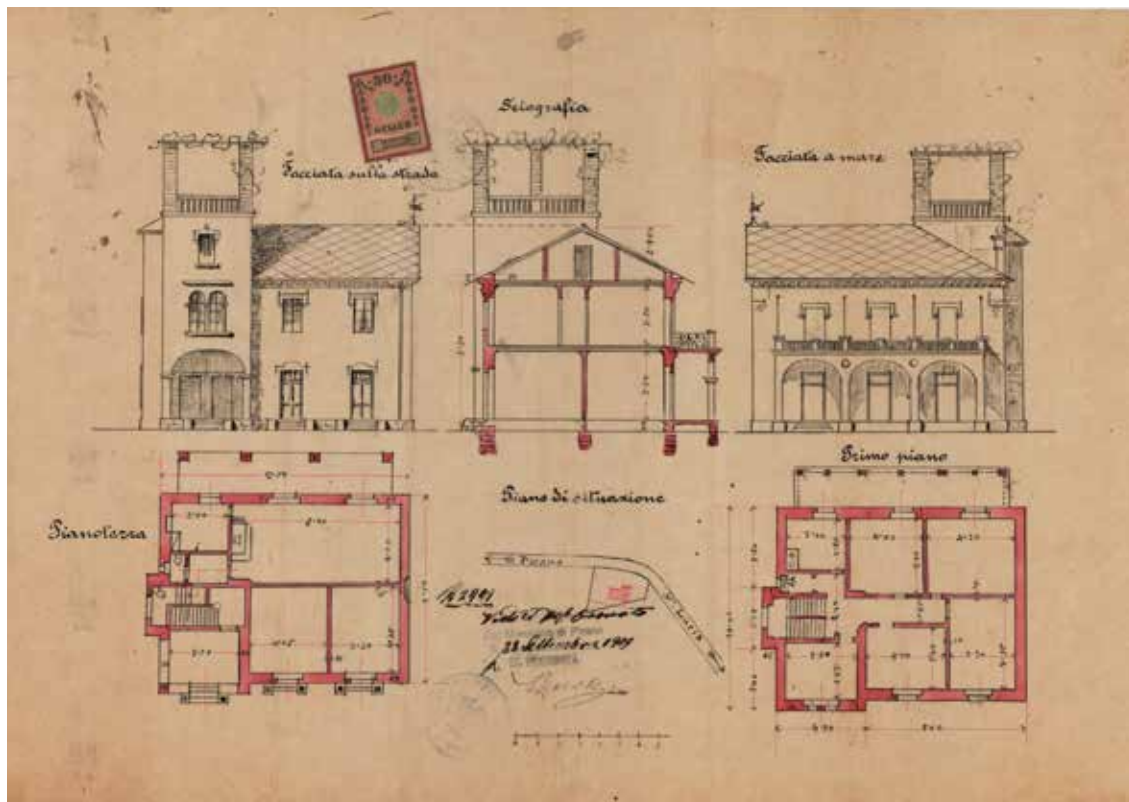
oglaševal v časopisih ter razglednicah, ki so romale po svetu. Nekaj let kasneje je želel ob morju postaviti večje zdravilišče, vendar mu občina ni dala dovoljenja za gradnjo. V vili je v novejših časih deloval zdravstveni dom, dokler niso novega zgradili v Luciji. Kasneje so notri prebivali sezonski delavci hotelov v bližini, zato na žalost zgradba propada iz leta v leto. Teh zgodb se žal ne najde v arhivu, saj so plod ljudskega izročila, ki jih je avtor razstave slišal od obiskovalcev razstave in so jih bili pripravljeni deliti z njim in njegovimi sodelavci.

VILA PUPINI, FOTO UROŠ ZAGRADNIK

KAKO JE NASTAJALA RAZSTAVA?

Piranska enota Pokrajinskega arhiva Koper obsega skoraj tisoč tekočih metrov gradiva. V Piranu hranijo najstarejšo ohranjeno listino tega območja iz leta 1173, to je darovnica oglejskega patriarha. Poleg tega pa hranijo tudi bogato dediščino notarskih knjig, piranske statute, vicedomske knjige, beneške dukale ter testamente premožnejših Pirančanov, in tudi novejša gradiva - fond ladjedelnice Piran, Rudnik črnega premoga Sečovelje, gradivo šol, sodišč ... Uroš Zagradnik iz Pokrajinskega arhiva v Kopru je iz občinskega fonda od leta 1880 do 1940 zbral okoli 500 načrtov, ki so bili poslani na občino v odobritev gradnje. Takratno gradbeno dovoljenje je obsegalo papirnato polo A3 formata, v kateri investitor ali graditelj (pogosto je bil to tudi arhitekt) spisal vlogo za gradnjo, zraven priložil načrt zgradbe, na zadnji strani pa je občina spisala dovoljenje za gradnjo. Načrti so obsegali od vil, hiš, hotelov do tovarn, kopaliških garderob in še marsikaj drugega. Vse te načrte so digitalizirali in primerno popisali. Poleg imena arhitekta in investitorja je bila napisana še katastrska številka takratnega franciskejskega katastra, ki se zelo razlikuje od današnjega. Po tej številki je bilo vsak objekt z veliko težavo možno locirati in primerjati z današnjim stanjem. »Po vsem tem delu sva se s sodelavcem Matejem Muženičem odločila za projekt z naslovom »Vile kot arhitekturna dediščina turističnega razcveta Portoroža z okolico na prelomu 19. in 20. stoletja«. Pri projektu nama je zelo pomagal mag. Tomi Brezovec, profesor na fakulteti za turistične študije s svojim izjemnim znanjem o turizmu in gradnji vil ter s slikovnim gradivom fotografij in razglednic iz različnih obdobij,« pove Uroš Zagradnik.

HOTEL VILLAMARE

VILA NAPOLI, FOTO UROŠ ZAGRADNIK

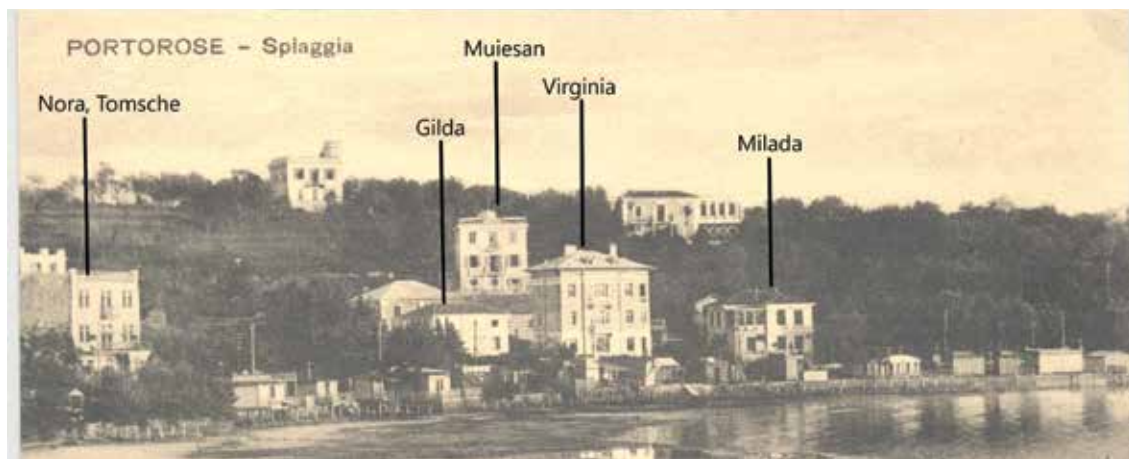

FOTO: OSEBNI ARHIV TOMI BREZOVEC

GENERALI za zeleno evropsko gospodarstvo

SME ENTERPRIZE NATEČAJ V SLOVENIJI V POLNEM TEKU

Mala in srednje velika podjetja, med katerimi so tudi prodorni slovenski podjetniki, predstavljajo srce gospodarstva v EU. Kot takšni predstavljajo veliko priložnost za nadaljnjo trajnostno rast in razvoj celotne družbe. To že dlje časa prepoznava tudi Generali in podjetja prek nagrajnega natečaja SME EnterPRIZE spodbuja k zelenemu delovanju. Prijave so odprte do 10. junija. Podjetniki, preverite na www.generali.si/sme-enterprize in se prijavite. Enostavno je.

Natečaj SME EnterPRIZE, ki ga Generali v Sloveniji organizira drugo let zapored, v Evropi pa četrtič, je ena od iniciativ, s katerimi **spodbuja in nagrajuje mala in srednje velika podjetja**, ki vpeljujejo **trajnostne prakse**. Odziv na natečaj kaže, da podjetja trajnost razumejo kot ključno

konkurenčno prednost in priložnost za uspeh, kar dokazujejo inovativni projekti, predstavljeni v njihovih prijavah. Ključni vlogi trajnostnega delovanja, ki omogoča hitrejšo prilagoditev na gospodarske in okoljske razmere, se je v svojem strateškem načrtu »Vseživljenjski partner 24: Spodbujanje rasti« zavezal tudi Generali.

Hkrati to iniciativo širi na poslovne partnerje. Verjame, da skupaj lahko ustvarijo veliko več novih priložnosti za lepšo, bolj zeleno in bolj odgovorno prihodnost za nadaljnje generacije, kot sami.

PRIJAVITE SVOJE TRAJNOSTNE PRAKSE ŠE DANES!

Nagrajni natečaj svoja vrata letos odpira v evropskih in tudi že azijskih državah. Podjetnikom prinaša priložnost, da širši javnosti predstavijo ne le svoje trajnostne projekte, temveč tudi podjetje. Prijave so možne v dveh kategorijah: **pozitiven vpliv na okolje** ter **pozitiven vpliv na zaposlene, družbo in skupnost**.

Slovenska strokovna žirija bo med prijavljenimi izbrala najboljše praksi vsake kategorije. Zmagovalca bosta nagrajena s **finančno nagrado v višini 10.000 evrov**, drugo uvrščena pa **paket poslovnih zavarovanj v vrednosti 2.500 evrov**. Slovensko podjetje z najboljšo prakso po mnenju mednarodne žirije bo imelo priložnost, da se kot **slovenski junak trajnosti** skupaj z ostalimi evropskimi junaki **predstavi na zaključnem dogodku spomladi 2025 v Bruslju**.

VABILO ZA VSA MALA IN SREDNJE VELIKA PODJETJA!
SKUPAJ LAHKO USTVARIMO TRAJNOSTNO PRIHODNOST ZA NOVE GENERACIJE!
PRIJAVE NA: www.generali.si/sme-enterprize - do 10. 6. 2024!

Skupaj lahko ustvarimo premike v trajnostno gospodarstvo. Postanite del sprememb in prispevajte k lepši prihodnosti za vse.

Obalo vračajo ljudem

Direktor Javnega zavoda za spodbujanje podjetništva in razvojne projekte Občine Izola Iztok Škerlič o ureditvi območja med Koprom in Izolo ter drugih zanimivih projektih

Kaj je pravzaprav Javni zavod za spodbujanje podjetništva in razvojne projekte Občine Izola?

Javni zavod za spodbujanje podjetništva in razvojne projekte Občine Izola (JZP Izola) je bil ustanovljen leta 2016. Ustanovitelj zavoda je Občina Izola. Takoj po ustanovitvi smo dobili prvi projekt, in sicer projekt za delovanje podporne točke za evropsko strategijo v jadransko-jonski regiji. V tem kontekstu smo ustanovili samo pisarno in nadaljevali tudi z ostalimi projekti. Jadransko-jonska makroregija je ena od štirih evropskih makroregij, poleg alpske, baltske in podonavske. Cilj makroregij pa je reševanje skupnih izzivov posameznega področja, ki je vezano na določeno naravno danost, v našem primeru je to jadransko-jonsko morje.

V tem kontekstu ste v vseh teh letih vodili različne projekte, med temi je tudi v zadnjem času aktualna ureditev obalnega območja med Koprom Izolo. Povejte nam nekaj o tem.

Občina Izola in Mestna občina Koper (MOK) prepoznavata ključno pomembnost, prednosti in koristi, ki izvirajo iz njenega usmerjenega medsebojnega sodelovanja. Rezultat tega sodelovanja je skupni pristop k

oblikovanju strategije razvoja ter načrtovanju priobalnega pasu med Koprom in Izolo. To območje država vrača ljudem. Siva infrastruktura se tako umika zeleni infrastrukturi. Kot vemo, se je to območje zaprlo za promet že leta 2017, od tedaj dalje pa je prav naš zavod, v koordinaciji z občinama Koper in Izola, skušal ta prostor izoblikovati tako, da bo predstavljal dobro prakso skupnega načrtovanja morja in kopnega za celotno jadransko-jonsko regijo, zato je načrtovanje tega prostora zelo previdno in preudarno, saj gre za zadnji neokrnjen del nezaščiten naravne obale. Človek je tudi del narave, če se spoštljivo obnaša do nje. Želeli bi dokazati, da smo dovolj odgovorni,

da ni potrebno prav vsega zaščititi zato, da se ohrani za naše zanamce. Zaščita zahteva tudi določena sredstva nadzora in upravljanja.

V tem primeru sta dve občini (Koper in Izola) prvič skupno pristopili k skupnemu arhitekturnemu natečaju ...

V letu 2023 sta Občina Izola in Mestna občina Koper s podporo JZP Izola v sodelovanju z Zbornico za arhitekturo in prostor Slovenije (ZAPS) razpisali javni arhitekturni natečaj za ureditev omenjenega priobalnega pasu, ki predstavlja podlago za skupno in celovito načrtovanje območja. Javni natečaj je bil zasnovan tako, da bo območje z novo prostorsko ureditvijo ohranilo in tudi obogatilo javni prostor. Obalna promenada je namreč edinstveno območje z bogatimi naravnimi danostmi in kulturno dediščino. Usmeritve programske, urbanistične in krajinskoarhitekturne rešitve zato med drugim dajejo prednost zelenim površinam.

Pred samim natečajem pa je bilo treba izvesti tudi druge dejavnosti, kajne?

V letu 2018 je Občina Izola kot partner projekta EUSAIR Facility Point, ki se sofinancira iz programa Interreg ADRION, v sodelovanju z JZP Izola, Kulturno izobraževalnim društvom Pina in ostalimi partnerji organizirala osrednji dogodek na Tednu sredozemske obale in makroregionalnih strategij (tradicionalen dogodek, organiziran septembra v Izoli), in sicer akcija množičnega snovanja prihodnosti obalne ceste Narišimo obalo. Dogodka, ki je bil organiziran z namenom spodbuditi javnosti k zavesti o možnosti soodločanja in sodelovanju pri urejanju javnega prostora, se je udeležilo več kot 1000 obiskovalcev iz Slovenije, sosednje Italije in drugih evropskih držav. Na 750 metrov dolgo »rolo papirja« (razprostrto na tem območju) je 618 posameznikov narisalo ali napisalo ideje in predloge o možni ureditvi območja, dodatno so organizatorji v skrinjicah na stoj-

nicah prejeli še 78 pisnih predlogov o možni ureditvi. Do konca leta so bili zaključki predstavljeni javnosti, obalnim občinam, pristojnim državnim institucijam in Evropski komisiji.

Vseh predlogov pa najbrž niste uspeli upoštevati?

Sledili smo zamisli, da bi povečali zelene površine in omogočili razvoj plažnega in rekreativnega območja, saj gre za enega najlepših in najbolj čistih delov slovenskega morja, predvsem na račun močnih morskih tokov in neposeljenosti. Glede infrastrukture so zato predvideni samo leseni kopalni pomoli, infrastruktura in obeležje na območju potopljene ladje Rex, prav tako je javni promet predviden predvsem po morju.

Poleg tega smo iz podporne točke del sredstev namenili projektni nalogi, ki opisuje celoten postopek ureditve celega območja. To je neke vrste priročnik, ki bo lahko služil tudi načrtovanju v drugih državah. Na strateški ravni tako omenjeni dokument predstavlja eno izmed podlag za izvajanje evropskih kohezijskih politik in urbanega razvoja. Dokument se formalno in vsebinsko umešča tudi v okvire politik, aktivnosti, ukrepov in mehanizmov morskega prostorskega načrtovanja in celovitega upravljanja obalnega območja jadransko-jonske makroregije (EUSAIR). Območje Tržaškega zaliva predstavlja v okviru krovne projekta z okrajšavo ICZM-MSP pilotno območje, konkretni

ki traja do leta 2029.

Koliko pa znaša ocenjena vrednost te naložbe?

Ocenjena vrednost naložbe je 17 milijonov evrov, od tega je 10 milijonov predvidenih v Mestni občini Koper, 7 pa v Izoli. Vsekakor pa pričakujemo, da bo tudi država pristopila k sofinanciranju, saj je nenazadnje to območje državnega pomena, tudi morje je državno, zato se nadejamo, da bo tudi država finančni partner pri tem projektu, pri pripravi projektne dokumentacije.

Ideje o umetnih otokih v teh načrtih torej ni več?

Tako je, umetnih otokov ni več v načrtu. Sledimo ideji, da se ureditve valorizirajo z naravo, ki je že tam. Nekateri so bili zaskrbljeni zaradi drevoreda. Pomiriti jih moram, da je skrb odveč, saj rešitev predvideva njegovo podvojitve. Tudi promet po novem bo bolje urejen, jasne bodo ločnice med pešci in ostalimi vozili.

Ali je še kakšen projekt, ki bi ga želeli izpostaviti?

Iz načrta za okrepanje in odpornost je predvidena obnova podestatove palače na Verdijevi 1 v Izoli. Stavba bo v sklopu projekta statično ojačana, da se bo lahko v njej prirejalo različne dogodke od festivalov, do razstav in drugega zanimivega dogajanja. Iz projekta Dante smo pridobili dodatna sredstva za ta projekt, v sklopu katerega bi razvili kulturno-turistični produkt, ki bi sledil nekdanji Dantejevi poti iz Italije v Slovenijo. Tako kot ima Piran Tartini in Koper Carpaccio bi tudi Izola dobila svojega še bolj znanega poeta – Danteja.

Andreja Čmaj Fakin

OČETOVSTVO: KLJUČNI GRADNIK SINOVE IDENTITETE

Osnova odnosa

Očetje so ponosni, ko se jim rodi sin. Tradicionalno ta ponos izhaja iz ideje o nasledstvu in prenosu priimka, vendar ta odnos presega zgolj genetsko povezavo. Sin ni kopija očeta, temveč edinstven posameznik, ki se razvija v moškega. Kljub temu pa so očetje ključni v oblikovanju njihove identitete. Odnos med očetom in sinom je zato nenehno prepleten s subtilnim ravnovesjem med posnemanjem in razlikovanjem. Vsaka očetova gesta, beseda, vsak odziv puščajo pečat v otrokovem srcu in umu. V zgodnjih letih je oče ne le vzgojitelj, temveč tudi prvi vzornik.

Oče kot vzornik

V najzgodnejših letih sin opazuje, posnema in se naveže na očetove vzorce vedenja. Aktiven, pozoren in igriv oče omogoča sinu zdrav razvoj, dovoljuje mu, da izrazi svojo individualnost in z njim zdravo tekmuje za lastno mesto v svetu. Oče, ki s spoštovanjem obravnava svojo partnerko, vzgaja sina v spoštljivega moškega, ki razume pomen enakopravnosti in ljubezni. Ta vzgojna vloga očeta je ključna, saj sin skozi njegovo vodenje spoznava, kako biti odgovoren in spoštljiv moški v odnosih.

Vpliv očetove odsotnosti

Očetova odsotnost, tako fizična kot čustvena, pušča globoke posledice. Pasiven oče, ki se ne ukvarja s sinom in mu ne nudi podpore, pušča mladeniča brez vodstva, zmedenega v iskanju lastne identitete; velikokrat je to povod za iskanje neustreznih potrditev v družbi. Takšna dinamika pogosto vodi v disfunkcionalne vzorce v partnerskih odnosih ter čustveno osamljenost. Sin, ki odrašča brez aktivnega očetovega vodenja, lahko izgubi občutek smisla in varnosti, kar lahko vpliva na njegove odločitve in odnose v prihodnosti.

Materina prevlada in njene posledice

Če je oče odsoten ali pasiven, lahko mati postane preveč dominantna. Vlogo partnerja zamenja z vlogo materinske figure, kar lahko vodi v emocionalno osamljenega sina, ki težko vzpostavi zdrave partnerske odnose. Čezmerna prevlada matere lahko vodi v izkrivljeno predstavo o moškosti in ženskosti ter povzroči težave pri oblikovanju lastne identitete.

Očetova odgovornost in vodstvo

Očetje, vaša vloga je neprecenljiva. Vaše vedenje in odnos s partnerko sta ključna v oblikovanju sinovega razumevanja odnosov. Izigibajte se nenehnega kritiziranja in nezadovoljstva. Sin potrebuje vaše vodstvo, podporo in konstruktivno kritiko, ne pa moraliziranja in ignoriranja. Bodite zgled svojemu sinu in pokažite mu, kako biti odgovoren, spoštljiv in ljubeč moški v odnosih. Vaše vodenje bo oblikovalo ne le nje-

DR. KATJA KOZLOVIČ

Zakonska in družinska terapevtka, izvajalka igralne terapije ter kadrovska svetovalka
www.lanimaj.si • www.kei.si

govo življenje, temveč tudi življenja vseh, ki jih bo srečal na svoji poti. Z zavedanjem svoje vloge in odgovornosti lahko postanete ključni gradnik sinove identitete in mu pomagate postati močen, samozavesten in sočuten moški.

Gradnja trdnih temeljev za prihodnost

Očetje, vaša prisotnost in ljubezen sta ključni za razvoj vašega sina v zdravega in uravnovešenega moškega. Z vzgojo, podporo in spoštovanjem boste ustvarili trdne temelje, na katerih bo vaš sin gradil svoje življenje in odnose. Ob vaši navzočnosti in vodstvu lahko sin spozna pravo vrednost moškosti in razvije globoko spoštovanje do sebe ter drugih.

tena z lešnikovim diskom, nežno kremo iz bele čokolade in infuzijo kave. Okuse poveže glazura iz mlečne čokolade. To je torta, ki s svojo globino okusa in rafinirano strukturo prepriča še tako zahtevne gurmane. **Tiramisu** - večna klasika v novi preobliki. Savoiardi piškoti, prepojeni s kavo, in kremast mascarpone ustvarjajo popolno harmonijo okusov, prekritih s finim slojem kakava. To je sladica, ki v vas prebudi spomin na tople italijanske večere.

Jabolčni zavitek - skromen, a kljub temu nepogrešljiv del naše ponudbe. Tanek, hrustljiv in napolnjen z dišečimi jabolki, ta tradicionalna slovenska sladica ohranja svoje mesto v srcih ljubiteljev klasičnih okusov.

Vabimo vas, da v naslednjih dneh obiščete Café Central in dovolite, da vas naše sladice popeljejo na čarobno potovanje okusov. Ne pozabite, da v Café Centralu pripravljamo tudi skrbno izdelane **priložnostne torte po naročilu**. Dekoracijo, izgled in okuse naši izkušenih slaščičarji uskladijo z vašimi željami. Naročila in informacije na: (05) 692 10 50 ali na slascicarna@lifeclass.net Se vidimo v Café Centralu.

porciji. Na podlagi pistacijevega biskvita je osvežilna marmelada iz malin, nad katero se bohota nežen mousse bele čokolade. Meringa in liofilizirane maline na vrhu pa dodajo hrustljiv zaključek lahкотnosti te spomladanske sladice.

Torta kava in lešnik - za ljubitelje klasičnih kombinacij z modernim pridihom. Harmonija lešnikovega biskvita in kakava, oboga-

5 razlogov za obisk Cafè Centrala

V CAFÉ CENTRALU SMO VSTOPILI V POMLAD S SVEŽIM NABOROM SLADIC, KI ZADOVOLJIJO VSAK OKUS. Z BOGATIMI KOMBINACIJAMI SESTAVIN IN KREATIVNO PREDSTAVITVIJO, VEČKRAT NAGRAJENE SLADICE CAFÉ CENTRALA ZDRUŽUJEJO TRADICIJO IN INOVATIVNOST.

Naša nova pomladna ponudba je prilagojena trenutnim trendom in željam gostov, vsaka sladica pa je skrbno izdelana z mislijo na popolnost okusov in vizualno privlačnost. Odkrijte naše slastne mojstrovine in se prepustite sladkemu razvajanju.

Tortica Baileys - prava poslastica za ljubitelje bogatih okusov. Prefinjena kombinacija lešnikovega in kakavovega biskvita, obogatena z ganašem iz mlečne čokolade in likerja Baileys. Vaniljeva krema in hrustljava glazura iz mlečne čokolade ter lešnikov dodajajo tisto piko na i, medtem ko ganaš iz bele čokolade in mascarponeja zagotavlja mehko in nežnost v vsakem grizljaju.

Blazinica bela čokolada, malina in pistacija – slastna kombinacija okusov v mono-

Biti mlad

Veliko vsebine je mogoče najti pod tematskim poljem 'biti mlad' ali v mladosti. Mladost je življenjska doba med otroštvom in odraslostjo, pa tudi stanje duha in telesa, neodvisno od starosti. Kot življenjska doba je mladost negotov čas, poln težav in naporov, pa tudi čas veselja, novosti, odkrivanja svobode in osamosvajanja, drža upanja in odgovornosti. To je čas novih izzivov, iskanje 'poklica življenja', varnosti, sreče in prihodnosti. Mladi prevzamejo svoje posebnosti in sposobnosti, opremijo se z izobrazbo in drugimi veščinami, ne manjka tudi prostega časa in zabave. Tedaj se zgodi obrat k sebi in postavljanje temeljnih življenjskih vprašanj, mladost je tudi čas odkrivanja ljubezni. Ljudje se učijo ljubezni duha in telesa, ljubezni, ki se ne zapira in je potrpežljiva. Ta začjenja znova in se podarja brez pogojev. Prihodnost ljudi se v precejšnji meri postavlja prav z ljubeznijo in z osebno rastjo ter samovzgojo. Rast pomeni postopno zbiranje vsega, kar je dobro in obenem ohranjanje družinskih korenin. Mladi niso obremenjeni z zamerami in krivicami, zato

morejo povezovati ljudi in skupine, so nekakšen pomirjevalec v družbi. V njih utripa želja po pristnih odnosih in polnem življenju. Janezovo pismo pravi, da so mladi tisti, ki so premagali hudiča. (1 Jn 2, 13-14) To so tisti mladi, ki se ne pustijo ujeti ideologijam in njihovim delitvam ter nasilju, ki so vztrajni v delu za dobro in ne zbežijo od osebnega boja. Mladost prinaša iskreno prizadevanje, da bi bil svet bolj pristen in človeški. Pred oči mi prihajajo mladosti naših prednikov med obema vojnoma, v nasilju globalnih ideologij fašizma in nacizma, v pomanjkanju in revščini ter mnogimi krivicami, mladost v Ukrajini in v Gazi, na drugih bojiščih po svetu. Mladost, ko smo morali biti vsi enaki, prikrajšani za svobodo mišljenja in ustvarjalno napredovanje. Še bolj grenko se je bilo primerjati z vrstniki na Zahodu. Po umiku

PRIMOŽ KREČIČ

Koprski stolni župnik

tega pritiska lahko mladi razmišljajo svobodno in jim ni treba bežati iz domovine. Brez grenkobe si lahko izberejo vsak poklic in kandidajo za vsako službo. Tudi tujci so sprejeti in se lahko vključijo v družbo. Toda tudi v tej dobi imajo mladi svoje težave in ovire. Potrošniška miselnost in kultura jih ima za svoje žrtve in jim nastavlja mnoge pasti, zato mladost ni le lepoto telo in prijetna čustva, zabava in razposajenost, je tudi boj za samostojno pot v življenju, za pridobitev znanja in veščin, plavanje proti toku. Trto je treba obrezati in oljko prav tako. Starši se zavedajo, da je težko vzgajati v času blagostanja. Nekatera otroštva so močno ranjena, vendar je treba vztrajati in pomagati mladim, da se okrepijo v dobrih navadah ter življenjski modrosti. Tako ne bodo podlegli različnim vrstam odklopov in mamilom, ne bodo se smillili sami sebi in odstopili od osebnega boja. Pri tem pa ne smemo pozabiti na mladost kot svežino, svobodo in odprtost, ki jo je mogoče ohraniti in razvijati vse življenje in je sad duhovnosti. Omogoča nam, da se ne zapiramo in vidimo dobro stran življenja. Kako lepe so bistre oči med gubami starejših, ki ohranjajo mladost svojega duha?

Svetovni dan voda

Okolje Piran šolam podarilo zbiralnike deževnice

Javno podjetje Okolje Piran je ob svetovnem dnevu voda lokalnim izobraževalnim ustanovam podarilo 300-litrsk²e zbiralnike deževnice. S to gesto so želeli spodbuditi mlade generacije k odgovornejšemu ravnanju z vodo ter jih ozave³st²i o pomenu njene učinkovite rabe.

Zbiralniki padavinskih voda bodo omogočili **zbiranje in shranjevanje deževnice** za namakanje šolskih vrtov, zalivanje trat in druge namene v okviru izobraževalnih dejavnosti. S tem bodo učenci in dijaki imeli priložnost spoznati pomen **varčevanja z vodnimi viri ter razviti trajnostne navade** že v zgodnjih letih.

»Zbiranje in večnamenska uporaba padavinskih voda prinašata tako **ekonomske kot okoljske prednosti**. Z nakupom posod smo želeli šolam olajšati zajemanje deževnice in jim zagotoviti dodaten vir vode. Na ta način bodo lahko v ustanovah zmanjšali porabo dragocene pitne vode in posledično znižali stroške na položnicah,« so prepričani na Okolju Piran.

Kot opomnik, da je voda **naravna dobrina, ki mora biti dostopna vsem**, je javno komunalno podjetje izobraževalnim institucijam poslalo tudi **zemljevid p³tnikov**, s katerih se je možno odžejati vse leto. Teh je v občini Piran kar 22.

Prednosti zasteklenih balkonov in teras

Že v prejšnji številki smo pisali o balkonih in terasah, zato bi želeli podati še nekaj misli o njihovi zasteklitvi, saj se v zadnjem času vse več obalnih lastnikov stanovanj odloča zanjo. Zakaj je tako in kakšne so prednosti?

Mogoče se bo komu zdelo, da gre zgolj za modno muho, pa vendar je zasteklitev balkonov in teras odraz potrebe lastnikov nepremičnin po večji funkcionalnosti prostora. Stanovalci si želijo udoben, energetsko varčen in učinkovit bivalni prostor, kar zastekleni balkon nedvomno ponuja.

Prva prednost je uporabnost skozi vse leto, čeprav imamo na slovenski obali precej sončnih dni, pa vendar ne toliko, da se zasteklitev ne bi splačala. Prostor lahko uporabljamo vse leto ne glede na vremenske razmere. V zimskem času je še posebej prijetno, ko skozi posije sonce, ki pros-

tor tudi ogreje, zato lahko govorimo tudi o energetski učinkovitosti. Sončna toplota se ohrani čez ves dan in pozimi zmanjšamo stroške ogrevanja.

Zasteklitev balkona ali terase je dodatna zaščita pred naravnimi elementi, ker ima protivetrno in protipadavinsko zaščito, saj nudi zavetje pred dežjem in vetrom. Pomembna prednost je tudi zmanjšanje hrupa iz okolja ter mirno, izolirano okolje.

Menimo, da je zasteklitev balkona ali terase dolgoročna naložba v vrednost nepremičnine, saj poveča uporabno kvadraturu in nenazadnje je zasteklen prostor tudi estetski. Poleg dodatnega lepega bivalnega prostora dobimo še prijeten kotiček za preživetje prostega časa, ki nudi zasebnost, a hkrati tudi lepe razglede.

Letni dopust: pravice in obveznosti

KAKŠNE SO PRAVICE ZAPOSLENIH GLEDE PLAČANEGA DOPUSTA IN KAKŠNE SO OBVEZNOSTI DELODAJALCEV, SMO POVPRASALI STROKOVNJAKE IZ RAČUNOVODSKEGA SERVIS FIDATA.

Letni dopust je temeljna pravica vsakega zaposlenega v Sloveniji, ki je regulirana z Zakonom o delovnih razmerjih (ZDR-1). Vsak zaposleni je upravičen do plačanega letnega dopusta, ki ne sme biti krajši od štirih tednov, ne glede na to, ali dela polni ali krajši delovni čas. Dodatne dni dopusta priznava zakon za starejše delavce, invalide, delavce z najmanj 60-odstotno telesno okvaro in tiste, ki skrbijo za otroka s posebnimi potrebami, ki so upravičeni do najmanj treh dodatnih dni. Prav tako delavci z otroki, mlajšimi od 15 let, prejmejo dodaten dan dopusta za vsakega otroka. Kolektivne pogodbe ali pogodbe o zaposlitvi lahko predvidevajo daljši dopust od zakonsko predpisanega. Delodajalec je dolžan delavce do 31. marca pisno ali elektronsko obvestiti o odmeri dopusta za tekoče leto. Delavec se pravici do letnega dopusta ne more odpo-

vedati, delodajalec pa je ne sme kratiti.

Letni dopust je mogoče izrabiti v več delih, pri čemer mora en del trajati najmanj dva tedna. Delodajalec mora zagotoviti, da delavec izkoristi vsaj dva tedna dopusta v tekočem letu, preostanek pa lahko uporabi do 30. junija naslednjega leta. V primeru daljše odsotnosti zaradi bolezni ali drugih upravičenih razlogov se lahko preneseni dopust izkoristi do konca naslednjega koledarskega leta.

Delodajalec je dolžan delavcu, ki ima pravico do letnega dopusta, izplačati regres za letni dopust najmanj v višini minimalne plače, t.j. za leto 2024 1.253,90 eur. Ta pravica ni odvisna od tega, ali je zaposleni dopust že koristil ali ne. Regres mora biti izplačan najkasneje do 1. julija tekočega koledarskega leta, zagotavlja pa dodatno finančno podporo zaposlenim za čas njihovega dopusta.

Pravilno razumevanje in koriščenje letnega dopusta je ključno za ohranjanje zdravja in dobrobiti zaposlenih ter za zagotavljanje pravičnega in urejenega delovnega

BRANKO
LONČAR

Zasteklitev balkona ali terase je odličen način za izboljšanje kakovosti bivanja in tudi dviga vrednosti vaše nepremičnine.

Obala
nepremičnine

Obala nepremičnine d.o.o.

Obala 16, 6320 Portorož

Tel: 05 674 10 30

Mob: 041 35 22 00

info@obala-nepremicnine.si

www.obala-nepremicnine.si

JURE
HALIK

okolja. ZDR-1 zagotavlja osnovni okvir, medtem ko kolektivne pogodbe lahko prinašajo dodatne ugodnosti. Vsak zaposleni ima pravico do počitka, delodajalci pa so dolžni zagotoviti, da so te pravice spoštovane.

RAČUNOVODSKI SERVIS

fidata
finance

FIDATA d.o.o.

Ankaranska c. 7b, 6000 Koper

Tel: +386 59 052 423

info@fidata.si

http://www.fidata.si

MOŽEN NAKUP NA OBROKE: Z SUMMIT LEASING

ALI GB LEASING

1STOVNO obroke pri roki

MOŽEN NAKUP NA OBROKE: Z SUMMIT LEASING

KRILNI POGONI & AVTOMATIKE

Terrier 200
že od 379 €
do 250 kg / 2,5 m

skeniraj QR kodo in preglej ostalo ponudbo!

TRAPEZNA KRITINA 9G Z IZOLACIJO

9G 21,00 €/m²

skeniraj QR kodo in preglej ostalo ponudbo!

TRAPEZNA PLOČEVINA

T20	13,69 €/m ²
T20Filc	15,69 €/m ²
T35	14,69 €/m ²
T35Filc	16,69 €/m ²
T45	15,69 €/m ²
T45Filc	17,69 €/m ²

AKCIJA! POPUST do 20%!
do 30 m² - 5%
od 31 do 100 m² - 10%!
od 101 do 200 m² - 15%!
od 201 m² naprej - 20%!

DRSNI POGONI & AVTOMATIKE

Joytech AC600
do 650 kg
že od 229 €

skeniraj QR kodo in preglej ostalo ponudbo!

TOPLOZRAČNI KAMINI NA PELETE KK

skeniraj QR kodo in preglej ostalo ponudbo!

TOPLOVODNI KAMINI NA PELETE KK AQUA

KK10kW-1800 €
KK15kW-1900 €
KK20kW-2000 €
KK24kW-2300 €

Priključ na centralno!

VSA GARAŽNA VRATA NA ENEM MESTU!

SEKCIJSKA VRATA KIPLIFT - že od 839 €!
Debelina polnila: 4 cm!

NAROČILA
040 974 470
030 479 955
030 464 480
030 360 630

KIP KOP
www.dvizna-vrata.si
e-mail: info@kipkop.si

ROLO VRATA KIPROL77 - že od 839 €!

PERGOLE - AKCIJA

Ročne:
304x304 - 2280 €
304x401,5 - 2649 €

Električne:
290x290 - 4449 €
290x395 - 4990 €

SENDVIČ PLOŠČE 2. KLASA

že od 12 €/m²!

MONTAŽNA GARAŽA 300x600

RAL 9006 = 2249 € | RAL 7016 = 2399 €

PANELNE / ŽIČNE OGRAJE IN STEBRI

4 mm	103 x 250 cm	21,70 €
	123 x 250 cm	23,20 €
	153 x 250 cm	28,60 €
	200 x 250 cm	40,20 €

5 mm	103 x 250 cm	29,30 €
	123 x 250 cm	33,70 €
	153 x 250 cm	42,80 €
	200 x 250 cm	53,40 €

steber v. 105 cm	18,40 €
steber v. 125 cm	20,00 €
steber v. 155 cm	23,40 €
steber v. 205 cm	27,50 €

INDUSTRIJSKI DIZEL ATS AGREGATI

CGM 7,2 kW 3350 € | 20 kW 7049 €
50 kW 9390 € | 100 kW 13949 €

VILIČARJI NIULI
Nosilnost: 3500kg

22.570 €

4D MASAŽNI STOL

2.990 €

ŠOTOR - 261 m²

Širina - 12,2 m, Dolžina - 21,4 m, Višina v grebenu - najvišja točka 6,4 m, konstrukcija pocinkana cik-cak povezana, cerada 600g/m², na sprednji strani vrata iz cerade. Na zalogi do razprodaje.

16.470 €

Preveri svoj limit

Enostavni obročni nakupi.

RAZISKOVALKA NOTRANJJIH IN ZUNANJJIH SVETOV

Kaja Kastner Yadav – svetovalka ajurvedske medicine in učiteljica joge

KAJA JE KOPRČANKA, KI ŽIVI V LJUBLJANI. PO OČETU IMA NEMŠKI PRIIMEK, PO MOŽU INDIJSKEGA. V LJUBLJANI ŽE DESET LET VODI CENTER AJURJOGA, KI TEDENSKO NUDI DEVET RAZLIČNIH VADB JOGE, AJURVEDSKA SVETOVANJA, MASAŽE IN ZVOČNE TERAPIJE, AJURVEDSKO SPLETNO IN FIZIČNO TRGOVINO Z ZELIŠČI IN PRIPRAVKI, A TUDI IZOBRAŽEVANJA ZA BODOČE UČITELJE JOGE IN UPORABNO AJURVEDO. ČEPRAV JE KOT GIMNAZIJKA V KOPRU IMELA RADA BIOLOGIJO, KEMIJO IN TUJE JEZIKE, SE JE TAKRAT ZDELA EKONOMIJA BOLJ PRAKTIČNA IZBIRA - OD DIPLOME, DO MAGISTERIJA IN NEKAJ LET DELA V MARKETINGU IN PROMOCIJI TUJIH INVESTICIJ V SLOVENIJI. V VISOKIH PETKAH ČEZ DAN, ZVEČER PA V UDOBNIH BOMBAŽNIH HLAČAH IN MAJICI, KO SE JE PREDAJALA JOGI. NAJPREJ JO JE VADILA SAMA, POTEM JE ZAČELA UČITI DRUGE. TO SKORAJ DVOJNO ŽIVLJENJE JE SPREMENILO SMER PRI ŠTIRIDESETIH. TAKRAT STA JOGA, LJUBEZEN ZA VSE ŽIVLJENJE IN AJURVEDA, KI JO JE PO ZAKLJUČKU REDNE SLUŽBE LETO DNI ŠTUDIRALA V ZDA, POSTALI NJEN EDINI POKLIC. VEČ KOT TO – POSLANSTVO.

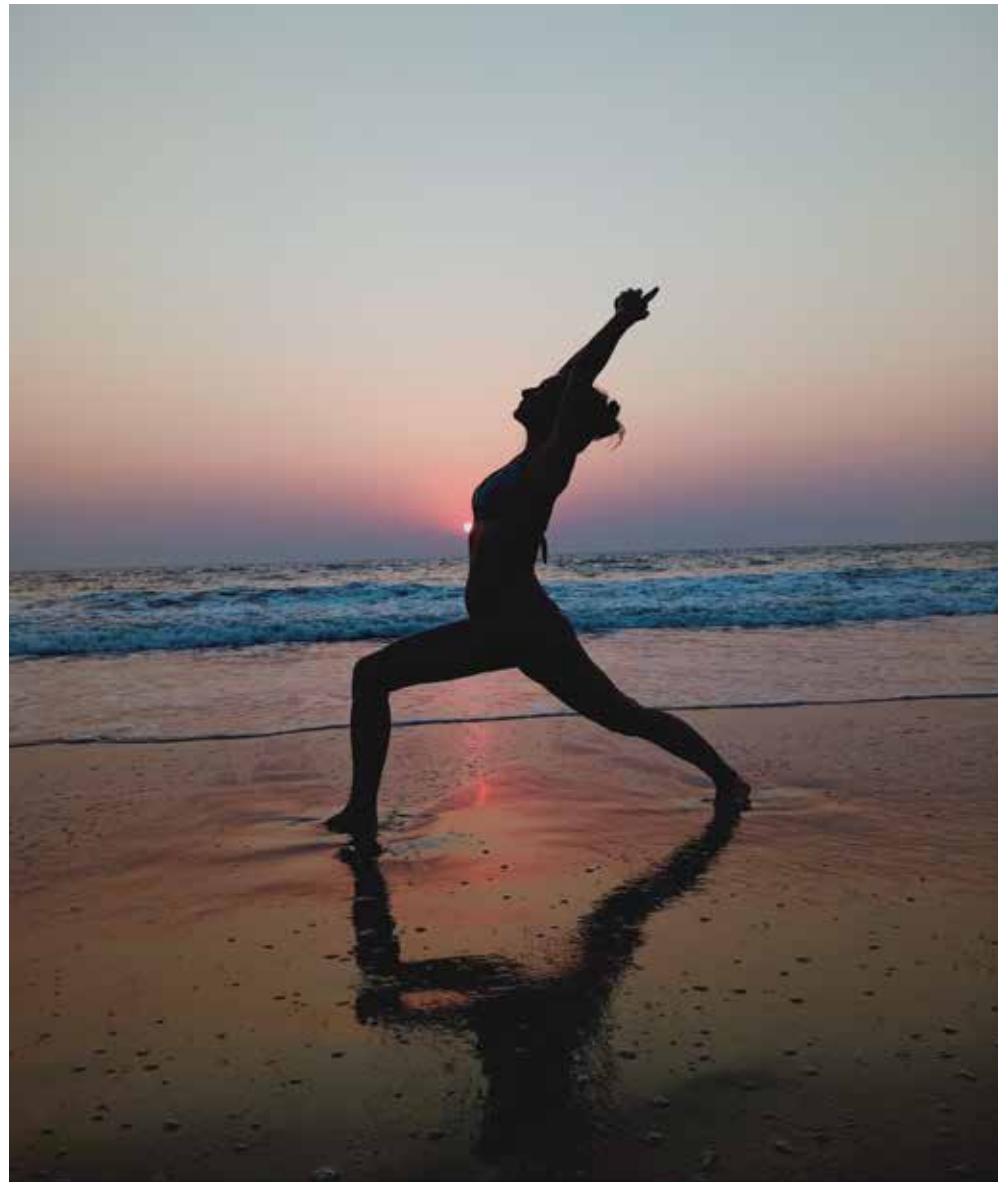
JOGA KOT IZBIRA

V življenju menda naključij ni. Na ekonomski fakulteti v Ljubljani je študentka Kaja morala telovaditi tako kot vsi študentje, a po liniji najmanjšega odpora, kakor je takrat še sprejemala odločitve, je izbrala raztezanje - joga je bila na seznamu napisana kot zadnja možnost in potem je postala prva. Dolgo, do srečanja z ajurvedo – tudi edina strast. Ob njej je Kaja začutila boljše telesno in duševno počutje, stik s seboj in prav ta je

postajal vse glasnejši. Čeprav je svoje delo v marketingu imela rada, omogočalo ji je napredovanje, potovanja, lepe profesionalne izzive, jo je nosilo v nove svetove. Ajurvedo, najstarejšo in celostno medicinsko znanost, ki bolezni preprečuje in zdravi naravno, je spoznala ob študiju za učiteljico joge. Kar nekaj let je živela dvojno življenje, a potem je pri štiridestih zbrala pogum za nov, dru-

gačen začetek: »Pred to veliko odločitvijo sem imela občutek, da stojim pred prepadom, ki ga zakriva gosta megla in zaupam, da bo prvi korak pristal na tlakovani poti. Ravno ta prvi korak je najtežji, potem se pot sama razkrije. Potrebno je zaupati glasu srca, mu slediti, čeprav odločitev prinaša odrekanja in morda zveni nerazumno. Ko pričnemo poslušati sebe in zgradimo zaupanje v svoj notranji glas ter mu sledimo, se ta večkrat in glasneje oglašja, zato ga tudi težje preslišimo.

Tako sem se za eno leto posvetila študiju ajurvede pri znanemu ajurvedskemu zdravniku, predavatelju in avtorju številnih strokovnih knjig, prevedenih tudi v slovenski jezik, dr. Vasantu Ladu. Ajurvedski inštitut v ZDA je ponudil intenziven in avtentičen študij tako ajurvede, nutricionizma, zeliščarstva, jezika sanskrit, ajurvedske joge kot tudi veliko prakse na kliniki. Po enem letu bivanja v Albuquerqueju sem se vrnila domov in odprla svoj center za ajurvedo in joga – Ajurjoga v Ljubljani. Ta center ima zdaj deset let in ekonomistka ga je odprla brez poslovnega načrta in finančne konstrukcije. Vodila sta jo srčna želja in predanost.

HOBİ KOT NAČIN ŽIVLJENJA

Joga in ajurveda sta zahodnemu človeku pogosto manj razumljiva, joga mnogi enačijo z religijo ali telesnimi vajami nemogočih poz: »Marsikoga to odvrne, vendar za izvajanje joge ne potrebujemo izjemne gibljivosti. To pridobimo počasi, prav tako tudi moč. Predvsem pa so pomembni njeni učinki na dobro psihofizično počutje, na umirjenost uma, na pravilno dihanje in pravilno držo. Vse to vodi v usklajeno delovanje telesa, uma in duha.« Če je bila joga ustvarjena za notranje raziskovanje in duhovni razvoj, je ajurveda tista, ki zdravi telo in um: »Zgolj joga ne more biti terapija, čeprav ima številne

pozitivne učinke na telo in um. Šele skupaj z ajurvedo, celostno in naravno medicino, lahko preprečujemo ali zdravimo bolezni. Ajurveda je 3.000 let stara znanost, ki je odkrila zakonitosti delovanja narave in človeka. Nanj ne gleda zgolj s telesno mehanskega vidika, ampak razume vpliv čustev, misli, notranjega zadovoljstva in smisla bivanja na izkušnjo življenja.« Čeprav je ajurveda doma v Indiji, njena univerzalnost omogoča uporabo tudi pri nas: »Z ajurvedsko diagnostiko, ki vključuje pogovor z osebo o prehranjevalnih in življenjskih navadah, fizioloških funkcijah, preteklih in sedanjih boleznih, pregledu oči, kože, jezika in tipa nju pulza, lahko ugotovimo osnovno telesno in duhovno konstitucijo, nivo toksinov v telesu, vzrok bolezni in tako predpišemo lokalno hrano in napitke, primerne čistilne in jogijske tehnike, način življenja in tudi zelišča. Vedno večkrat v svoji praksi ponudim tudi slovenska zelišča, poleg avtentičnih ajurvedskih.«

ŠTUDIJ, LJUBEZEN, ŽIVLJENJE

Študij joge v njeni indijski prestolnici Rishikesh ji je prinesel tudi ljubezen. Tam je v restavraciji ob kosilu spo-

NATAŠA BENČIČ
RADIO KOPER

znala svojega moža, Indijca: »Čeprav se je hitro prilagodil bivanju tu, najbolj pogreša okusa polne jedi in manj hektičen življenjski ritem. Na obali se veliko bolje počuti kot v Ljubljani in Koper mu je zelo pri srcu, zato se oba rada vračava "domov domov" na morje.« Skupaj gresta večkrat v Indijo, lani sta bila tam kar sedem mesecev. Kaja je že kot otrok veliko potovala s starši, kot študentka je potovala z nahrbtnikom, raziskovalni duh jo je vedno vodil v odkrivanje zunanjih in notranjih svetov. Obe potovanji sta, pravi, primerljivi: »... saj se vedno podaš v neznano, odkrivaš nove svetove in se v tem procesu spreminjaš. Zdravje pa je vedno le posledica približevanja k sebi, k temu kar zares smo, nikoli ne izhaja od zunaj. Nihče nas ne more pozdraviti. Pozdravimo se lahko le sami, ko damo prave pogoje svojemu telesu, fokus umu in zadovoljstvo svoji duši.«

V PORTOROŽ SE VRAČA HORTIKULTURNI SEJEM

Grando Portorož: vrtnica, vrt in prosti čas, 1.–2. maj 2024

Pod okriljem blagovne znamke Portorož-Portorose, Pristanišče rož/Porto delle Rose bodo v nekdanjem skladišču soli Grando ponovno oživili hortikulturni sejem z naslovom Vrtnica, vrt in prosti čas/Rosa Giardino e Tempo Libero. Sejem organizira Maona d. o. o. ob podpori Občine Piran, Auditorija Portorož, Turističnega združenja Portorož in Okolja Piran.

Namen dogodka sta povezo- vanje in ozaveščanje ljudi o naravni in kulturni dediščini piranske občine. Organizatorji želijo približati hortikulturo na okolju prijazen in trajnosten način. Sejem predstavlja po- sebnost priložnost za promocijo kraja in obuja upanje, da pos- tane tradicionalen dogodek z zavedanjem, kako pomembno je ohranjanje stika z naravo. Portorož je nekoč gostil zelo uspešen hortikulturni sejem, ki je bil vsako leto zelo dobro obi- skan ter je pomembno prispe- val k prepoznavnosti in ureditvi Portoroža. Po nekajletnem za- tišju so se razmere v družbi in gospodarstvu bistveno spre- menile na bolje. Zanimanje za vrt, vrtnarjenje, rože – pred- vsem vrtnice – izjemno raste, a hkrati postaja vrtnarjenje vedno pomembnejši in vse

bolj priljubljen način preživljanja proste- ga časa. Organizatorji sejma se zavedajo, kako pomembno je spodbujati srečanja in druženja, povezana s širšimi poudarki na področju biotske raznovrstnosti v horti- kulturi, trajnostnem razvoju ter ohranja- nju naravne in kulturne dediščine, zato bo sejmsko dogajanje spremljal bogat vse- binski program s predavanji. Sejem bo v dvodnevnem dogajanju ponudil široko paleto različnih vsebin. Obiskovalci bodo lahko preizkusili lokalno ponudbo okusov iz Istre in uživali tudi v umetnosti. Občudovali bodo vrtnice 'kraljice rož', jih kupili, obenem pa izvedeli vse o njihovi ras- ti, negi in zgodovini. Izjemno veliko povpra- ševanje po vrtnici Portorož je spodbudilo organizatorje, da bo na sejmu na voljo 300 sadik za nakup. Vrtnico Portorož je Dru- šтво ljubiteljev vrtnic Slovenije registriralo za Portorož leta 2012 pri žlahtnitelju Tho- masu Prollu (Cordes). Poleg že omenjenih predstavitev vrtnic si bodo obiskovalci lahko ogledali ali ku- pili tudi druge različne vrtno ali okrasne

FOTO UBALD TRNKOCZY, VRTNICE PORTOROŽ

FOTO UBALD TRNKOCZY, VRTNICA PORTOROŽ

PROGRAM

SREDA, 1. 5. 2024

10.00–12.00: Sprehod v kostumih Društva Rosa Klementina, predstavitev društva in Portoroža na začetku 20. stoletja
12.00: Predavanje Portoroške vile – arhitekturna dediščina in turizem tihega razkošja s preloma 20. stoletja, mag. Tomi Brezovec
16.00: Predavanje Vse najlepše o vrtnicah, pred- sednica Društva ljubiteljev vrtnic Slovenije Breda Bavdaž Čopi, dipl. udi. agr.
17.00–19.00: Pravljica za otroke Kako je nastala vrtnica avtorice Irena Dolinšek, sledi otroška delavnica.

Ves čas sejma bodo obiskovalke in obiskovalci lah- ko sodelovali pri instalaciji v Skritem vrtu slikarke in pedagoginje v kulturi Katje Bednařik Sudec.

Kuharske delavnice z Emilijo Pavlič Poletno kuha- nje in jesensko vlaganje.

ČETRTEK, 2. 5. 2024

10.30: Povzetek strokovnega mednarodnega posveta Parkovna dediščina, Breda Bavdaž Čopi, dipl. udi. agr., in mag. Tomi Brezovec
12.00: Predavanje Portoroške vile – arhitekturna dediščina in turizem tihega razkošja s preloma 20. stoletja, mag. Tomi Brezovec
16.00: Dobrodelna licitacija vrtnice Portorož
17.00–19.00: Pravljica za otroke Kako je nastala vrtnica, avtorice Irena Dolinšek Sledi delavnica za otroke.

Kuharske delavnice z Emilijo Pavlič Poletno kuha- nje in jesensko vlaganje.

RAZSTAVE NA SEJMU:

- razstava predšolskih otrok na temo rož,
- razstava likovnega društva Vrtnica,
- jedilni servis iz porcelana Rose, Atelje Duka Piran,
- razstava Portoroške vile – arhitekturna dediščina in turizem ti- hega razkošja s preloma 20. stoletja/Pokrajinski arhiv Koper in UP Fakulteta za turistične študije – Turistica Portorož,
- skriti rožni vrt akademske slikarke Katja Bednařik Sudec,
- razstavljena bosta dva električna avtomobila Tesla.

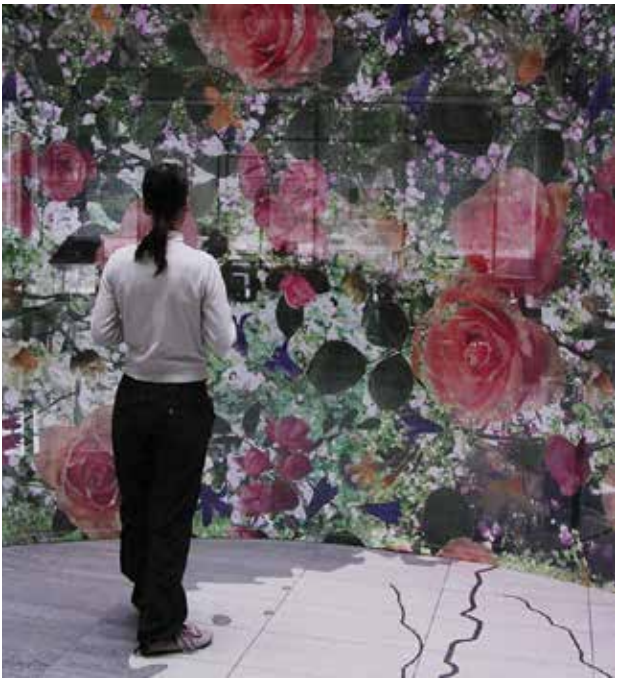
PREDSTAVITEV DRUŠTEV, ZDRUŽENJ IN ORGANIZACIJ:

- Društvo ljubiteljev vrtnic Slovenije,
- Turistično združenje Portorož,
- Arboretum Volčji Potok,
- Pomorski muzej Sergej Mašera Piran,
- Društvo Anbot Piran,
- Društvo Vrtnica,
- Društvo Rosa Klementina Portorož.

rastline. Spoznati bo mogoče literaturo s tematiko vrtnic, seznanili se bodo z uporabo vrtnic v kozmetiki in kulinariki. Predstavljeni bodo koktajli z vrtnicami, iz- delki na temo vrtnic in umetniške instalacije. Vrtnarije (Bauhaus, Marjetica Koper – Mestna vrtna- rija Koper, Vrtnarstvo in cvetličarstvo Gomzi, Vrtnari-

ja Peric in Vrtnice Kodele) bodo ponujale poleg vrtnic tudi sadike zelenjave, zelišč, jagode, okrasne rastline, trajnice, citruse, kaktuse, balkonsko cvetje, bonsaj ... V pro- daji bodo tudi paviljoni, lounge seti, vrtni stoli, vrtno mize, ležalniki, žari, cvetlični

lonci ... Na sejmu bodo potekala stro- kovna predavanja na temo vrtnic ter naravne in kulturne dediščine. Odvijale se bodo delavnice za odrasle in otroke, na katerih bodo najmlajši lah- ko prisluhnili pravljici 'Kako je nastala vrtnica' avtorice Irena Dolinšek. Predstavila se bodo številna društva, združenja in organizacije. Na ogled bodo razstave in avtomobil Tesla, model Y in Model 3. Vljudno vabimo vse, da obišče- te sejem, za katerega si organi- zatorji želijo, da postane zopet stalnica. Primeren je za vse starostne skupine, domače in tuje obiskovalce in pomembna dodana ponudba v času, ko je v občini Piran veliko obiskoval- cev. Obisk sejma je brezplačen. Obiskovalcem svetujemo, naj sejem obišejo peš, s kolesom ali z lokalnim avtobusom. Naj bo naše življenje še bolj ro- žnato!

SKRITI ROŽNI VRT AKADEMSKE SLIKARKE KATJA BEDNAŘIK SUDEC

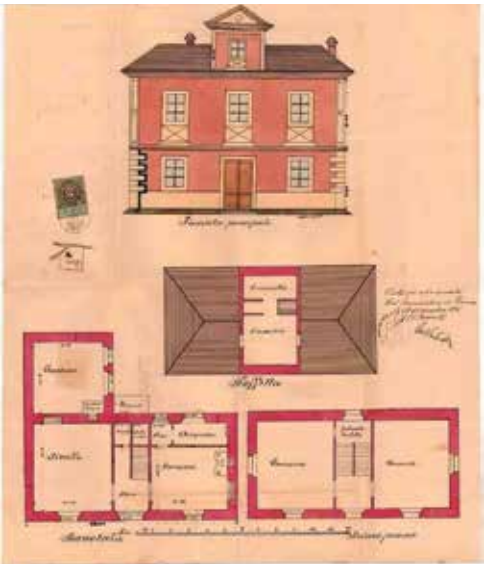

FOTO POKRAJINSKI ARHIV KOPER, RAZSTAVA PORTOROŠKE VILE - ARHITEKTURNA DEDIŠČINA IN TURIZEM TIHEGA RAZKOŠJA S PRELOMA 20. STOLETJA

PORTOROŽ PRISTANIŠČE ROŽ • PORTO DELLE ROSE

SEJEM • FIERA

Vrtnica, vrt in prosti čas

Rosa, giardino e tempo libero

Grando Portorož/Portorose 1.5.-2.5.2024 • 10.00 - 19.00

OBČINA PIRAN COMUNE DI PIRANO MAONA PORTOROŽ PORTOROSE AUDITORIUM OKOLJE HOTEL MARKO

Gostoljubje je naša prednost

Pogovor z direktorjem Marine Portorož Miho Zupancem

Kako je Marina Portorož pripravljena na novo navigacijsko sezono?

Poleg obnove nekaterih infrastrukturnih objektov je v ospredju predvsem naše gostoljubje. Želimo si namreč, da bi se naši gostje počutili kot doma. Poleg že znane vrhunske ponudbe restavracije Marina Portorož in vinskega bara Koželj se je ponovno odprl Brunch bar Strega pod vodstvom Masterchefa Darka Klemena. Ob tej priložnosti bi vse vaše bralce povabil, da se ustavijo v Stregi in poskusijo prenovljeno ponudbo, ki jo ponuja chef Darko z ekipo. Obenem vas z dopolnjeno ponudbo na našem otoku

marine Portorož pričakuje tudi lokal Wakanda. Raznoliko ponudbo cocktailov, drugih pijač in majhnih prigrizkov bo našim gostom vsakodnevno popestril izbrani DJ.

Ena od novosti, na katero smo še posebno ponosni, so tudi štirizvezdnične sobe, ki jih bomo maja odprli nad restavracijo. Devet sob in dva apartmaja smo prenovili in z njimi

zaokrožujemo podobo in ponudbo objekta restavracija Marina Portorož.

Večkrat ste poudarili, da je vaša konkurenčna prednost gostoljubje ...

Gostoljubje je za nas zelo pomembno. 24 ur in sedem dni v tednu smo našim gostom na voljo tako v visoki sezoni kot v ostalih mesecih. Kot pozdrav vsem in bližajočemu se poletju, bomo letos prvič ob zaključku šolskega leta, 28. junija, na otoku marine Portorož organizirali brezplačni koncert Samuela Lucasa, na katerega

SODOBNA INFRASTRUKTURA IN ENOSTAVEN DOSTOP

V Marini Portorož lahko gostijo plovila vseh vrst in velikosti. V morju je na voljo 650 privezov, ki so namenjeni plovilom od 6 do 30 metrov, na kopnem pa sta na voljo dve veliki hali, ki omogočata varno hrambo plovil skozi vse leto ter obsežna površina kopnega s privezi, ki lahko gosti do 300 plovil dolžine od 10 do 15 metrov.

Sodobna infrastruktura zagotavlja varnost in enostaven dostop za plovila, njihovim lastnikom ali najemnikom pa ponuja praktičnost, saj so jim na voljo varovana parkirišča, brezplačna uporaba brezžičnega internetnega omrežja, vsakodnevna pomorska vremenska napoved na recepciji, moderne sanitarije z ogrevanjem na sončno energijo in črpalka za gorivo ter črpalka za izčrpavanje fekalnih in kaluznih voda.

vas že sedaj z veseljem vabim.

V novo sezono vstopate tudi s prenovljeno infrastrukturo ...

Prenovili smo razsvetljavo in drugo infrastrukturo. Od desetih pomolov smo jih prenovili že osem, ostala sta nam še dva, ki sta v pripravi za prenovu po glavni sezoni. Okrepili smo tudi našo servisno ponudbo. Z letošnjim letom smo postali pooblaščenec servis za Volvo Penta ter Yanmar, seveda pa servisiramo tudi vse ostale znamke. Junija bo dobavljeno novo 40-tonsko dvigalo, popolnoma obnovili pa smo tudi 60-tonsko dvigalo. Servisna dejavnost, ki predstavlja pomemben vir prihodkov marine, se tako spet vrača na zaupanja vreden nivo. Veseli smo, da se stranke zaradi kakovostnih storitev rade vračajo, za kar pa so posebej zaslužni naši zaposleni, predvsem iz lokalnega okolja.

Kaj pa bazen?

Bazen bomo odprli junija. Kot je že v navadi, bo bazen tudi letos odprt tako za goste marine kot tudi za zunanje. Za popestritev ponudbe pa je v objektu Lagune

z odprtjem športnega centra Tonus Fit za vodne in individualne vadbe poskrbela Nikolina Salopek. Zelo pa nas tudi veseli, da se je Laguna prišla kot lokacija za izvedbo raznoraznih dogodkov – tako zasebnih (poroke, rojstni dnevi, ...) kot tudi korporativnih (teambuildingi, predstavitve, ...).

Internautica je tako rekoč pred vrati. Kaj nam bo letos postregla?

Letošnji, že 26. sejem Internautica bo potekal med 16. in 19. majem.

Ko smo pred tremi leti prevzeli vodenje marine, smo tradicionalni sejem Internautica znova vrnili v Portorož. Po lanskoletni jubilejni 25. Internautici v organizaciji Studia 37 in Jurija Korenca, se letos sejem predstavlja v še večji in razkošnejši različici. Na ogled bo pestra

MARINA Z OTOKOM, BAZENOM IN DRUGO ZANIMIVO PONUDBO.

Marina Portorož se lahko pohvali tudi z otokom, ki ponuja čudovit razgled na mondeni Portorož in Piranski zaliv ter možnosti za dodatno zabavo. V sklopu Marine so tudi bazen, restavracija, brunch bar, vinoteka, kmalu pa bodo na voljo tudi sobe in apartmaji ter druge novosti.

ponudba plovil, od tistih večjih, ki marsikomu jemljejo diha, do manjših plovil, kot tudi raznovrstna oprema.

Kakšno pa je sicer sodelovanje z Občino Piran?

Sodelovanje z občino je vzorno. Skupaj naslavljamo izziv širitve sezone na jesen in pomlad. V ta sklop spada tudi naše, letos bo to že tretje, Martinovanje, ki ga organiziramo skupaj z lokalno skupnostjo.

Na budno oko občine glede vzdrževanja infrastrukture smo se ustrezno odzvali, saj je to nenazadnje naša obveznost iz koncesijske pogodbe, prav tako pa skupaj z občino razmišljamo o obuditvi Lucije z ustreznimi povezavami, tudi v sklopu prenove Tenis centra Portorož. V bližnji prihodnosti želimo urediti promenado ter prenoviti hangarja, mimo katerih bi potekala pešpot do parka Sonce.

Andreja Čmaj Fakin

MARINA PORTOROŽ SKRBI ZA VAŠE PLOVILO

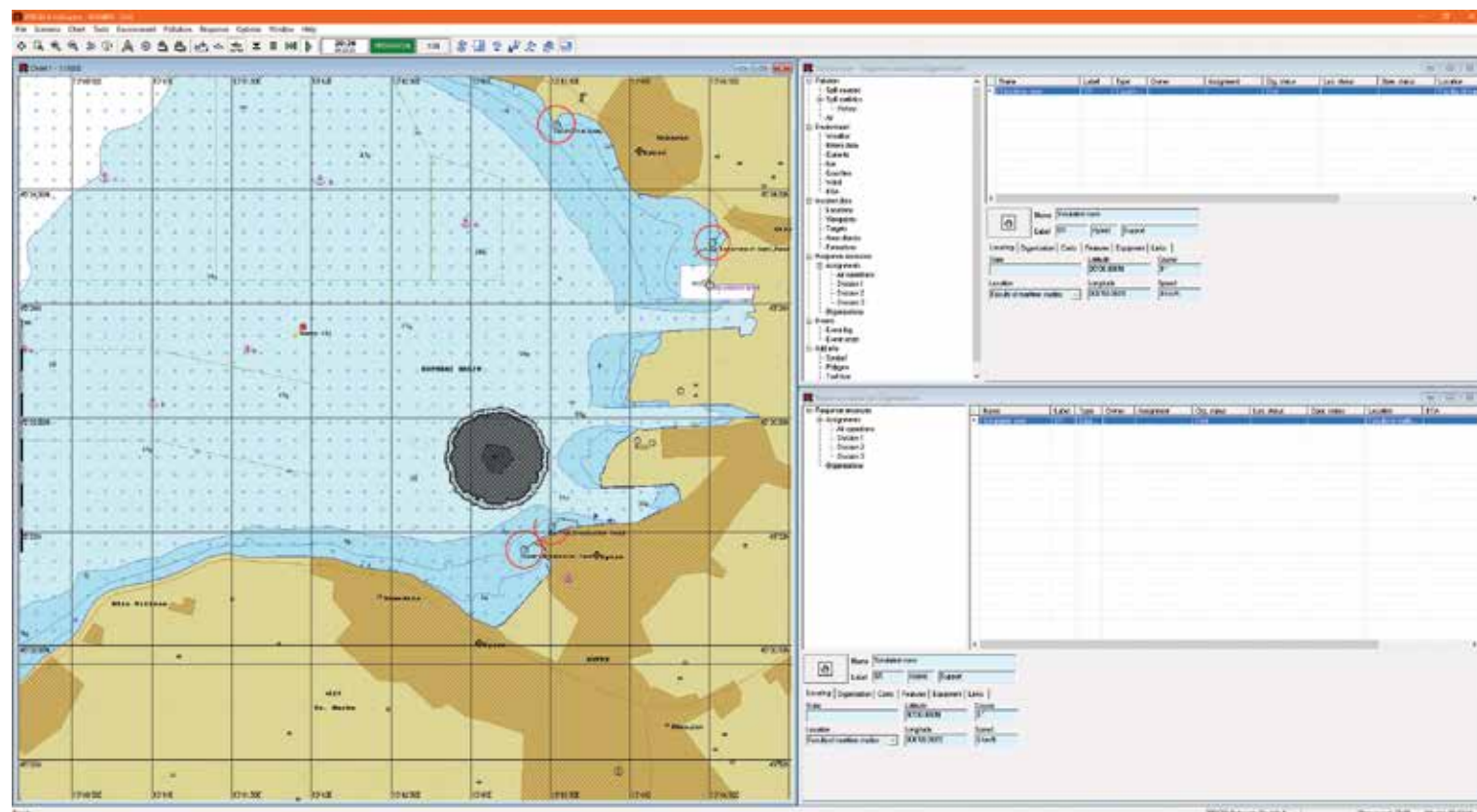
Marina Portorož bo kmalu upihnila svojo 50. svečko. V tem času so gostili ogromno različnih plovil, ki so za nemoteno nadaljevanje svojih popotovanj potrebovala njihovo pomoč.

Storitev oskrbovanja plovil je plod dolgoletnih izkušenj in izobraževanj, zaradi katerih lahko lastnikom ali najemnikom plovil danes nudijo celostno in kontinuirano vzdrževanje plovil, ki ga opravljajo s kakovostno servisno opremo in izdelki preverjenih ponudnikov. Najbolj večji so v predpripravi plovila na novo sezono. To storitev opravljajo jeseni in pozimi.

Fakulteta za pomorstvo in promet Portorož nadaljuje s sodelovanjem v projektih za čim boljši odziv pri morebitnem onesnaženju morja

Raziskovanje na področju pripravljenosti in usklajenih postopkov skupnega posredovanja v primeru nesreč v Jadranskem morju

Fakulteta za pomorstvo in promet Portorož, Univerza v Ljubljani, je bila partnerica v okviru projekta NAMIRS za čim boljši odziv pri morebitnem onesnaženju morja. Kot so izpostavili, se pomorski promet v severnem Jadranu povečuje, s tem pa se povečuje tudi možnosti za izredne dogodke in onesnaženja morja in obalnih območij. Potencialni vir onesnaženja predstavljajo tudi pristanišča s svojimi terminali. Samo v Luki Koper pretovorijo več kot dva milijona ton naftnih derivatov letno, medtem ko v Trst prispe preko štirideset milijonov ton surove nafte. K temu je treba prišteti še gorivo na ladjah, ki ga je več tisoč ton. Severni Jadran je področje, ki zajema 550

km² morskih površin, tri države in skupen vir, ki ga je potrebno ustrezno zaščititi. Nesreče na morju ne poznajo meja, morski tokovi in vetrovi lahko onesnaževala hitro razpršijo vse do morskih obal in s tem povzročijo okoljske katastrofe še večjih razsežnosti, zato je bil vzpostavljen projekt NAMIRS (North Adriatic Maritime Incident Response System), ki je bil sofinanciran iz sredstev mehanizma Evropske unije na področju Civilne zaščite in ga je med marcem 2022 in februarjem 2024 izvajalo šest projektnih partnerjev iz Hrvaške, Italije in Slovenije. Projekt je bil pravkar zaključen. V okviru projekta NAMIRS so partnerji,

vključujoč Fakulteto za pomorstvo in promet Portorož, zbrali znanje, opremo in vire, da bi izboljšali pripravljenost in uskladjili postopke skupnega posredovanja vseh treh držav. Izdelali so standardne operativne postopke (SOP) za prve posredovalce, ki so namenjeni koordinaciji mednarodnih operacij za učinkovito omejitev škode zaradi izlitja olja na morju. Leti so bili uspešno preizkušeni na vaji v Tržaškem zalivu. "Obravnavano geografsko področje je namreč zelo ranljivo, saj se izvaja obalni in pomorski turizem, obsežen tovorni prevoz in tudi prevozi v potniškem prometu, ribištvo, itn., hkrati pa gre za območje s pomembno kulturno dediščino in vključu-

je tudi zaščiten območja," so povedali strokovnjaki s fakultete.

Med procesom sodelovanja je bila potrjena pomembnost interoperabilnosti in usklajevanja intervencijskih protokolov. Prepoznana je bila potreba po nadaljnji krepitvi dosežene ravni sodelovanja, kar je

ključnega pomena za učinkovito in usklajeno delovanje, tudi širše v okviru delovanja civilne zaščite EU. Načrtovani cilji projekta so bili v celoti doseženi. Izkušnje, znanje in dobre prakse, ki so bile razvite in pridobljene v času izvajanja pro-

PETRA
MEŽNARC

jekta NAMIRS, bodo pod okriljem projekta Adriatic Sensitive Areas Protection (ASAP) prenešene in razširjene s Severnega Jadrana na celotno Jadransko morje, ki je zaradi svoje polzaprte lege še posebej občutljivo na onesnaževanje. Namen projekta je okrepiti pomorsko zaščito in morsko obalo ter morje obvarovati pred posledicami onesnaževanja. Pri projektu ASAP bo prav tako sodelovala fakulteta.

ASAP bo v boju proti onesnaženju združil oceno okoljskih tveganj, analizo razpoložljivih in manjkajočih virov s tehničnimi zmogljivostmi in postopki odzivanja v vseh šestih državah, ki si delijo Jadransko morje. V ta namen bodo vzpostavljena skupna pravila za posredovanje. Standardni operativni postopki bodo omogočali skupen odziv, pri čemer bodo projektni partnerji posebno pozornost posvetili lažji transnacionalni komunikaciji v primeru velikih nesreč na morju. Prvi posredovalci ciljnih držav bodo vključeni v usposabljanja, ki jim bodo omogočila razviti enake veščine in znanja, kot jih že imajo posredovalci v partnerskih državah severnega Jadrana.

Da bi države bolj preizkusile mehanizem in bolj usklajeno ukrepale v primeru dogodka velikih razsežnosti, bodo v času projekta organizirane tri skupne vaje. Triletni projekt se bo zaključil s študijo izvedljivosti mehanizma za ukrepanje in predlogom skupnega akcijskega načrta.

Foto: CEI

VAROVATI NA VOJNIH OBMOČJIH IN
NAJVEČJE ZVEZDNIKE JE VEDNO
VELIK IZZIV

Izjemna življenjska zgodba in poklicna pot Esada Ališiča

ČE SI MOŠKI IN ROJEN NA JESENICAH, JE NAJVERJETNEJE, DA BOŠ OBISKOVAL SREDNJO ŠOLO ZA STROJNIŠTVO IN SE ZAPOSIL V ŽELEZARNI. TUDI ŽIVLJENJSKA POT ESADA ALIŠIČA SE JE ZAČELA TAKO. PRIDNI MLADENIČ PA JE DOLGO POLEG REDNE SLUŽBE DELAL TUDI KOT VARNOSTNIK. TO GA JE TAKO NAVDUŠILO, DA SE JE TEMU POSVETIL. POSTAL JE VARNOSTNIK IN SVETOVALEC ZA VAROVANJE V OD VOJNE RAZBRAZDANEM AFGANISTANU, DELAL JE V SAVDSKI ARABIJI IN DRUGOD. TISTA, BOLJ PRIJETNA, ČEPRAV NIČ MANJ ZAHTEVNA SLUŽBA, PA JE VAROVANJE NAJBOLJ ZNANIH ZVEZDNIKOV, TAKO SO SE OB NJEM ZELO PRIJETNO POČUTILI JOHNNY DEEP, VANESSA WILLIAMS, WILL SMITH, NICHOLAS CAGE IN ŠTEVILNI DRUGI.

ESAD JE VAROVAL TUDI NA NAJBOLJ OGROŽENIH VOJAŠKIH OBMOČJIH

Številni si varnostnike predstavljajo kot »Rambote«, gore mišic, ki delajo red na nogometnih tekmah, koncertih, prevažajo denar ..., vendar je ta poklic veliko več, ni pa tak, kot nam ga prikazujejo v najrazličnejših akcijskih filmih. 47-letni Esad je šel po svoji poti.

ŽELJA PO DRUGAČNIH AVANTURAH

»Dolgo sem živel tako kot moji vrstniki. Hodil v šolo, opravil sem z vojašino, se zaposlil in poleg službe občasno s prijateljem pomagal pri varovanju tekem in opravljal druga redarska opravila. Ves ta čas pa sem na varovanje gledal še drugače. Vedel sem, da je lahko več od stanja v trgovini, razvoza denarja, intervencij, ... Želel sem si varovanja oseb v izrednem okolju, kjer so razmere bolj zahtevne. Vesel sem bil, ko se mi je ponudila priložnost za varovanje najbolj elitnega kampa sredi Kabula, kjer so bila vsa svetovna podjetja, ameriška vojska, združenja za pomoč Afganistanu, UN ... Dal sem odpoved in odpotoval na drugi konec sveta. Bilo je zelo nevarno, saj je bil kamp kar petkrat močno napaden. Naj poudarim, da je bil cilj napadov zbuditi pozornost svetovnih medijev. Začel sem kot navadni stražar in napredoval do vodje varnosti celotnega kampa. Pod seboj sem imel tristo ljudi. To sem počel za mednarodno podjetje, ki me je potem pošiljalo še drugam po svetu. Denimo v Libijo, samo mesec dni po Gadafigevem uboju, kjer smo bili zadolženi za treniranje predsedniškega varovanja,« pripoveduje Esad, ki je moral tudi sam skozi številna usposabljanja in pridobiti številne licence za varovanje na kriznih območjih (od prve pomoči, samobrambe, streljanja z orožjem, duševnih in telesnih sposobnosti, ...), preden je lahko začel delati.

SVETA OBLJUBA HČERKI

Kriznih žarišč po svetu zlepa ne zmanjka, poleg Libije je bil še v Južnem Sudanu, Nigeriji, znova se je vrnil v Afganistan, kamor so ga poslali delati za nemško ambasado, kjer je bil vodja tima diplomatskega varovanja. V tem poslu želiš imeti svojo

NA SODELOVANJE Z ZNANIMI, KOT JE DENIMO WILL SMITH, IMA LEPE SPOMINE

ekipo, ki ji lahko zaupaš. V varovanju je v resnici zelo majhen krog ljudi in mi, ki delujemo v najbolj skrajnih razmerah, vedno malo hodimo po robu,« prizna Esad, hvaležen, da je Slovenija tako varna država, četudi se mi tega niti ne zavedamo. Tu zlahka hodimo naokoli in se nam nič ne zgodi. Ni tako, kot je denimo, na vojnih območjih, ko si že zaradi odprtega steklo lahko v hipu ob življenje, saj nisi obdan z neprobojnimi materiali. Varovanje v vojnih razmerah je izredno stresno in ko prideš domov s takega območja, potrebuješ nekaj časa, da prideš k sebi, nekoga, da ti pomaga in te pravilno usmeri s pogovorom, drugačnim razmišljanjem, poslušanjem ... Kljub usposobljenosti doživiš travme, posttravmatski stresni sindrom, ves čas si buden in v fokusu ... Poleg pogovora ali celo obiska pri terapevtu, je narava najboljše zdravilo, zato se neskončno rad sprehajam po naravi, kjer ni nikogar. Žal pa je zaradi mojega dela trpelo tudi zasebno življenje. Prestal sem ločitev in zdaj veliko bolj cenim družino in vse, kar spada poleg,« je stvaren Esad, ki ga je z dela na vojnih območjih odvrnila obljuba hčerki, da ne bo šel več tja, kjer je vojna.

MED SVETOVNIMI ZVEZDNIKI

»Vsak mesec še vedno dobim od dve do tri ponudbe, a ko enkrat obljubim, le-te potem nočem prelomiti. Tako sem se lotil drugih področij, povezanih z varovanjem. Konec lanskega in v začetku letošnjega leta sem bil dvakrat v Savdski Arabiji. Angažirali so me na Red Sea filmskem festivalu, kamor so prišle največje hollywoodske zvezde – Will Smith, Nicholas

ANDREJA
COMINO

Cage, Johnny Deep, Vanessa Williams ... Dva tedna sem hodil z njimi po rdeči preprogi in skrbel, da se jim kdo ne približa preveč. Naj povem, da so največji zvezdniki najbolj skromni, prijazni in preprosti ... Januarja pa sem bil na World Defense Show, največjem sejmu orožja v Riadu. Predstavniki številnih držav so prišli pokazati in kupovati svojo tehnologijo. Tam sem preživel mesec dni kot vodja operacij in logistike varovanja. Pomagalo mi je 380 varnostnikov. To skoordirati je bil zahteven zalogaj,« razlaga Esad, ki glede varovanja veliko svetuje tudi slovenskim in tujim podjetjem. Trenutno je precej zaposlen z zahtevnim projektom umetniške galerije na Bledu, kjer bodo številne umetnine, pa je treba poskrbeti, da nepridipravi ne bodo prišli do njih. Čeprav s silnimi mišicami, je Esad človek mehkega srca, ki z veseljem pomaga tudi pri dobrodelnih projektih doma in v tujini.

ZAKAJ PRIHAJA DO IZREDNIH SITUACIJ?

Zdi se, da še nikoli v zgodovini ni bilo tako nestabilno in toliko kriznih središč po svetu, kot jih je ravno v današnjih časih. Esad pravi: »V ozadju vsega je vedno denar. Denar je (žal) sveta vladar, in kar se dogaja po svetu, je noro. Tako preveč hudo, da nikamor ne pelje. Upravičeno nas je lahko strah, saj se vsi hočejo dvigniti više, prevladati in imeti absolutno moč. Tu ne gre več za verske spopade, kot zmotno prikazujejo. Iz lastnih izkušenj lahko povem, da vera s tem nima ničesar. Je pa skozi vero najlažje nadzirati ljudi, kdo bo močnejši in prevladal. Tega se največji svetovni igralci zavedajo in tudi na veliko izkoriščajo.«

Poletne modne smernice 2024

Čeprav nas do poletja ločita še dva meseca, je že zdaj čas, da dopolnite svojo garderobo z nekaj svežimi poletnimi kosi.

Poletje 2024 napoveduje svežino v modnem svetu, kjer bodo v ospredju svetle barve in dinamični vzorci. Modne steze so nam pokazale oblačila, ki združujejo lahkotnost materialov s praktičnostjo. Prosojni materiali, ki ustvarjajo iluzijo druge kože, in vpadljive barve, kot so turkizna, sončno rumena in škrlatna, bodo kraljevali v toplih mesecih tega leta.

POGLOBLJEN VPOGLED V MODNE SMERNICE POLETJA 2024

Modna industrija za letošnje poletje napoveduje raznolike smernice, ki bodo združevale estetiko preteklosti z inovacijami prihodnosti. Letošnje poletje bo barvna paleta obsegala tako živahne kot pastelne tone. Mint zelena, breskova in nežno modra bodo ustvarjale osvežujoč kontrast živim barvam, kot sta turkizna in škrlatna. Poletne modne kolekcije bodo zaznamovali naravni materiali, kot sta lan in bombaž. Njuna prednost je, da koži omogočajo dihanje, sočasno pa tudi prispevata k trajnostni modi. Oblikovalci se bodo osredotočili na zračne tkanine, idealne za vroče dni. Poudarek bo na retro krojih: od širokih hlač z visokim pasom do mini kril s pridihom šestdesetih. Ti kroji prinašajo svežino in omogočajo zabavne, a hkrati elegantne kombinacije.

ŠTEVILNI DETAJLI

Letošnje poletje ne bo minilo brez detajlov, ki vsakemu slogu dodajo osebno noto. Prisegajte na velike gumbe, asimetrične izreze in prefinjene rokave.

ANDREJA
ČMAJ FAKIN

Dopolnite svojo poletno garderobo z nekaj ključnimi kosi, ki bodo poskrbeli, da boste izstopali. Ne bojte se eksperimentirati z vzorci in teksturami, saj poletje 2024 prinaša nešteto možnosti za osebni izraz skozi modo.

KAJ PA KOPALKE?

Prva polovica aprila nam je že postregla s poletnimi temperaturami, ki so marsikoga presenetile in si še ni uspel pravočasno priskrbeti novih modnih kopalk. Morda je čas prvomajskih praznikov pravi trenutek za to.

Letos se na sceno vračajo klasične enodelne kopanke z minimalističnimi oblikami in detajli, ki dodajajo eleganco in sofisticiranost. Velik povratak doživljajo tudi bikini kopanke z vrvicami, ki omogočajo prilagodljivo nošenje in dodajajo ščepec retro očarljivosti. Barvna paleta letošnjih kopalk bo živahna, od klasične črne do svetlih, poletnih odtenkov, kot so turkizna in sončno rumena.

Foto: Unsplash

Izberite naravi prijazen način
plačevanja računov.

PREKLOPI NA
račun @

SCEGLI
pagamenti

Scegli la fatturazione elettronica
per il rispetto verso l'ambiente.

PREVERJAMO URBANE MITE

S hipnozo v boj proti težavam

OOO, JA, VEMO, DA SE APRILA VREME RADO SPREMINJA, AMPAK TO, KAR SMO V TEM MESECU DOŽIVELI LETOS, MISLIM, DA SI BOMO ŠE DOLGO ZAPOMNILI. IZ DOLGIH ROKAVOV SMO SE PREOBLEKLI V KRATKE, NEKATERI SO SE ŽE KOPALI, MORJE JE IMELO SKORAJ 20 STOPINJ, OZRAČJE PA 30. VSE TO SE JE SPREMENILO V LE NEKAJ URAH, KO SE JE TAKO OHLADILO, DA SMO ZABELEŽILI CELO REKORDEN PADEC TEMPERATURE V SLOVENIJI V ROKU 24 UR, IN SICER ZA DOBRIH 26 STOPINJ. VSE TO NAM JE S SEBOJ PRINESEL ZAČETEK POMLADI. PA NE SAMO TO, SEVEDA, NE SMEMO POZABITI NA ALERGIJE IN SPOMLADANSKO UTRUJENOST, KI PRAV NIČ NE PRIPOMORE K TEMU, DA ZJUTRAJ LAŽJE VSTANEMO IZ POSTELJE.

Pri premagovanju takih in drugačnih nevšečnosti si vsak pomaga na svoj način in vsak skriva svojega asa v rokavu. Nekateri si izgubljeno energijo in motivacijo poskušajo povrniti s sprehodom ob morju, drugi s spanjem, tretji z dodajanjem takšnih in drugačnih prehranskih dodatkov in vitaminov ... So pa tudi tisti, ki se za pomoč pri reševanju težav zatečejo k hipnozi. Kaj sploh je hipnoza? Nekateri se te besede bojijo, jo povezujejo z magijo, s čaranjem, z drugačnostjo, nadnaravnostjo in pojavi se strah pred neznanim, pred tem, da nekdo drug nadzoruje naše misli, dejanja, odzive. Verjetno hipnozi usluge niso delale niti predstavitve in uporaba v različnih filmih in predstavah. Potrebno je ločiti med odrsko in medicinsko hipnozo, zato bomo tukaj in zdaj poskušali razbiti mite, ki krožijo o tem.

Hipnoza je stanje zavesti, ko smo popolnoma sproščeni in lahko preusmerimo pozornost iz zunanjega dogajanja na naše misli ter imamo popolno zavedanje in nadzor. V tem stanju smo bolj dojemljivi za sugestije, s katerimi v svoje življenje uvajamo pozitivne spremembe na področjih, ki nas ovirajo oziroma bremenijo. V stanju podobnemu hipnozi smo v resnici večkrat na dan: med gledanjem televizije, med hojo, vožnjo, poslušanjem glasbe ... V osnovi imamo štiri vzorce možganskih valov: beta (budno stanje), alfa (možganski valovi se upočasnijo, stanje »dnevnega sanjarjenja«), teta (stanje, ko sanjamo) in delta (globoko spanje brez sanj). Ko smo hipnotizirani, smo v alfa stanju. Terapevt s tehnikami pacientu samo pomaga, da sam preide do stopnje hipnoze. Predpogoj, da bo hipnoza uspešna, pa je seveda ta, da izberemo usposobljenega, izobraženega terapevta, ki mu zaupamo in da se v to podamo prostovoljno, neobremenjeno. Hipnoza nam lahko pomaga pri težavah kot so: obvladovanje jeze, lajšanje bolečin pri porodu, migrene, nespečnost, nizka samozavest, koncentracija, učne težave, premagovanje strahov in fobij, anksioznost, panični napadi, depresija, alergije, različne oblike zasvojenosti, obvladovanje razvad in tikov ...

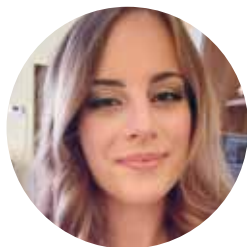
1. Ljudi lahko hipnotizirajo proti njihovi volji. Ni res. Kot sem že napisala, si mora posameznik, ki se odloči za hi-

pnozo, tega želeli in biti pripravljen pri procesu tudi sodelovati. Nikogar ni mogoče hipnotizirati proti njegovi volji. Vsaka hipnoza je brez izjeme samohipnoza. S terapijo se lahko pomaga tudi že otrokom (npr. pri jecljanju, bolečinah v trebuhu, koncentraciji ...).

2. Iz hipnotičnega transa se bomo težko zbudili. Ni res. Med hipnozo ne spimo. Telo je sicer sproščeno, ampak um je buden in pozoren na dogajanje v telesu. Hipnotično stanje lahko, glede na svoje počutje, nelagodje, kadarkoli prekinemo sami, če to želimo ali če se v nekem trenutku počutimo neprijetno.

3. Samo določeni ljudje so dovzetni za hipnozo. Ni res. Res pa je to, da nekateri ljudje lažje

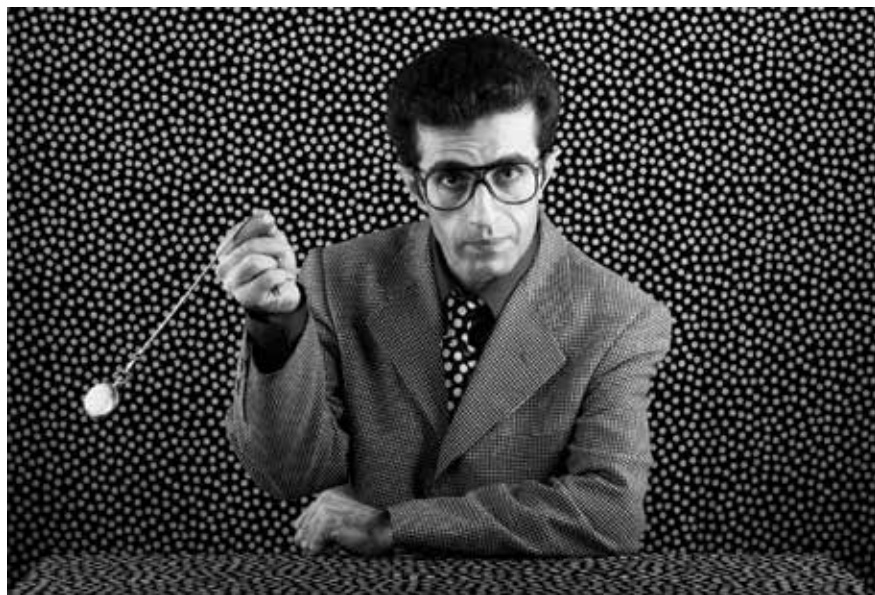
MANCA HRIBOVŠEK

vstopijo v stanje hipnoze, drugi pa težje. To je seveda subjektivno in odvisno od več dejavnikov. Marsikdo morda ne ve, da se stanja hipnoze lahko priučiš oziroma z vadbo in pravilnim usmerjanjem vsakokrat lažje dosežeš hipnotični trans.

4. V hipnozi naredimo vse, kar nam naroči terapevt. Ni res. To je eden izmed najbolj razširjenih mitov o hipnozi, ki izhaja predvsem iz predstavitve hipnotičnega transa v filmih in odrskih predstavah, ko ljudje, ki so hipnotizirani, naredijo popolnoma vse, kar jim hipnotizer naroči, pa čeprav je to proti njihovi volji. Pri medicinski hipnozi terapevti poudarjajo, da imajo ljudje, ki se za tako obliko zdravljenja odločijo, med terapijo popoln nadzor nad svojim telesom, umom, odzivi ... Hipnotiziran človek ne bo nikoli povedal ali naredil stvari, ki jih sicer ne bi tudi v budnem stanju.

Vsekakor je hipnoza nekaj, kar si marsikdo od nas želi preizkusiti že zaradi »firbca«, če nam to res pomaga ali ne in kakšen je občutek hipnotičnega transa. Izkušnje tistih, ki ste na hipnozi že bili, mi lahko napišete na manca.hribovsek@obalaplus.si, hkrati pa zbiram tudi vaše ideje in predloge, o kateri temi bi želeli, da v prihodnjih številkah preverjamo in razbijamo urbane mite.

Vrt v maju

Prihajajoči mesec je za vrt zelo pomemben, v njem je pestro dogajanje

SAŠO MEJAK

V **zelenjavnem vrtu** hitimo s sajenjem, v zeliščnem vrtu nekatere rastline že nabiramo, v sadnem so na razpolago že prvi plodovi. To je mesec, v katerem je prebujenje narave na vrhuncu, za kar poskrbijo tudi temperature. V zelenjavnem vrtu posejemo na stalno mesto bučke, kumarice, melone in lubenice, tudi fižol. Širok izbor kakovostnih sadik paradižnikov, jajčevcev, paprik, feferonov lahko že kupimo v specializiranih trgovinah. Pri sajenju sadik na stalno mesto je pomembno, da zemljo primerno obdelamo, pognojimo in ko je sadika posajena, tudi izdatno zalijemo. Ne dovolimo si, da bi ob sajenju rastlini primanjkovalo vode, kajti to bi močno vplivalo na rast in razvoj rastline in seveda tudi na naš pridelek. Ne smemo pozabiti tudi na dognovanje rastlin v rastni dobi, saj bomo s tem dosegli bolj kakovostne plodove in obilnejši pridelek. V **zeliščnem vrtu** se rastline že bujno razvijajo, še vedno je možno v specializiranih trgovinah dobiti sadike za dosajevanje ali pripravo novih gredic. Mnogo je že dišavnic in zelišč v cvetu. Rožmarin nas že od zime razveseljuje s prijetnim modrim socvetjem, ognjič nas obdarja s svojo izrazito rumeno oranžno barvo, ki nam polepša dan v turobnih dnevih, pridruži se jim tudi materina dušica, boreč, svetlin, ... Nabiramo lahko bezeg, brezo, rožmarin, kamilico, koprivo, poprovo meto, pomembno je, da poznamo rastline, ki jih pobiramo, da preverimo, katere dele rastlin se v določenem obdobju nabira in se poučimo o sušenju in shranjevanju ter končni pripravi.

Maja nas s plodovi obdarjajo češnje. Delo v **sadnem vrtu, vinogradu, oljčniku** je predvsem zaščita rastlin pred boleznimi in škodljivci, zato moramo biti bolj pozorni in čimprej ukrepati, če opazimo odstopanja na rastlinah.

Okrasni vrt nas že obdarja s cvetjem nekaterih grmovnic in trajnic, je pa najboljši termin za zasaditev gredic, na katerih se bohotijo enoletnice, ki nas bodo razveseljevale s svojim cvetjem vse poletje in pozno v jesen. Pomembno je, da pripravimo grede s primer- no prstjo in ji dodamo gnojila po potrebi. Za nabavo sadik je **VRTNARIJA MOŠKON iz Parecaga** prava odločitev. Pri njih lahko dobite rastline za balkonska korita, za gredice v okrasnih vrtovih, za pokopališča, pomagajo vam tudi s svetovanjem, če niste odločeni, kaj bi zasadili. Pri njih najdete zelo širok izbor salvije, begonije, bidens, alysuma, bršljanke, surfinije, dipladenije, gazanije, fuksije, okrasne koprive, gaure, različnih portulakov, vodenk, nekatere med njimi pa vam

lahko ponudijo posajene v obešankah. Na **VRTNARIJI MOŠKON** vam korita tudi zasadijo po vašem ali njihovem izboru. Pri enoletnicah moramo biti pazljivi pri zalivanju in pri dognovanju. S skrbnim opravljanjem teh dveh opravil bomo imeli lepe, zdrave, bogato cvetoče rastline do prvih nizkih temperatur.

V **vodnih objektih** lahko opravimo dosajevanje in presajevanje rastlin, saj je v tem obdobju v specializiranih vrtnih prodajalnah ponudba rastlin velika. Če imamo

ribice, moramo poskrbeti, da so primerno prehranjene in je okolje primerno zanje.

Okrasna trata je zdaj lepo odgnala in s tem zahteva tudi redno košnjo. Pri košnji moramo paziti, da nastavimo primerno višino. Pazimo tudi, da je ne napadejo bolezni in da se pleveli ne razširijo, namakanje pa prilagodimo vremenskim razmeram.

VELIKA IZBIRA OKRASNIH RASTLIN:
za balkone, vrtove, cvetlična korita...
ODPRTO VSAK DAN, RAZEN NEDELJE.

Parecag 31, gsm: 041 607 594

PRVOMAJSKI RECEPT

Fokača

Čez en teden se začenja mesec piknikov. Prvomajski prazniki so eni izmed mojih najljubših (pa ne samo zaradi tega, ker smo doma). Prijatelji, hladna pijača in dobra žar hrana je vse, kar boste naslednjo sredo potrebovali. Poleg mesa, zelenjave, šopske solate in različnih namazov, pa vedno paše kruh. Sicer smo navajeni, da za piknike postrežemo lepinje, ampak tokrat sem se odločila za nekaj drugečnega.

- Z vami bom delila recept za okusno itali-jansko fokačo, ki bodo odličen dodatek k prvomajskim jedem, pa še imeli jo boste za več dni.
- Sestavine:**
- 500 g moke (lahko uporabite navadno ali moke tipa »00«)
 - 12 g kvasa
 - 1 čajna žlička soli
 - 2 žlici olivnega olja
 - približno 300 ml tople vode
 - sveža zelišča po želji (npr. rožmarin, ti-mijan, origano)
 - groba sol

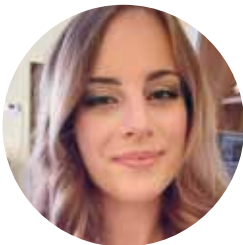
Postopek:

V majhno posodo natočite toplo vodo in raztopite kvas. Pustite, da se mešanica aktivira, kar traja približno 5-10 minut. Medtem v večji posodi presejte moko. Do-dajte sol in 2 žlici olivnega olja. Počasi vlij-te aktiviran kvas v moko in začnite gnesti testo. Postopoma dodajajte preostalo toplo vodo in gnetite testo, dokler ne dobi-te mehkega in elastičnega testa. Nato ga pokrijte s čisto kuhinjsko krpo ter pustite vzhajati na toplem mestu približno 1 uro. Ko je testo vzhajano, ga prenesite na pe-kač, obložen s papirjem za peko ali rahlo

pomazanim z olivnim oljem. S prsti ga raz-tegnite po pekaču, da dobite želeno obliko fokače. Na vrhu testa naredite globoke vdolbine s prsti. V vdolbine potresite sveža zelišča po želji ter fokačo potresite z grobo soljo. Testo pustite še 30 minut na toplem, da vzhaja. Medtem segrejte pečico na 250 °C. Fokačo pecite 20 minut.

MANCA
HRIBOVŠEK

MODRA LINIJA HOLDING

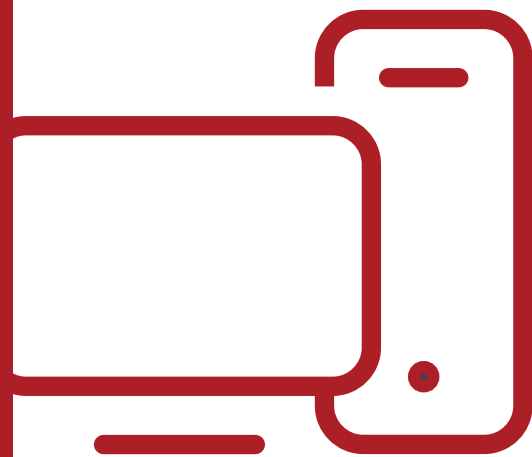
GEODETSKE STORITVE d.o.o. PORTOROŽ

VBS d.o.o. Portorož
Obala 125, 6320 Portorož
tel.: 05/677-85-80
GSM: 031/637-176
e-mail: bogdan@vbs.si

						SESTAVIL Boris K KOSIJEV	OTTO ISLER	AMERIŠKI DRUŽABNI PLES	AMERIŠKI FILMSKI VESOLJČEK	REKA V ITALIJI, DESNI PRITOK REKE PAD		PRIPADNIK MENORSEV	KEMIJSKI ZNAK ZA SREBRO	SLOVENSKA IGRALKA MOJCA	VAS PRI ROGAŠKI SLATINI	HAZARDNA IGRA	VIETNAMSKI POLITIK LE DUC				
						KIS (STAR.)					NEVARNA, KRIMINALNA DRUŠČINA (SLABŠ.)										
						KRČEVIT JOK, MOČNA, KRČEVITA JEZA					PERUJSKI PESNIK JOSE MARIA NOVINARKA ALENKA										
						PETER VILFAN	1 ČRKA ABECEDE PLESEN NA VINSKI TRTI		NORDIJSKA BOG. MORJA TRGOVINA Z POCENI IZDELKI				VOH (ZAST.) ZAČASNO BIVALIŠČE IZ PLATNA								
																GRŠKI KATOLIKI	LOVEC NA VIDRE				
										AMERIŠKI KARDINAL JOHN NINA SKRBINŠEK				UBALD VRABEC PIJANEC, ALKOHOLIK (SLABŠ.)							
						IZMALIČENA, SPAČENA PODOBA ČESA, PRIKAZEN (EKSPR.)	SLOVENSKI FILOZOF VLADIMIR	AMERIŠKA FILMSKA IGRALKA GLORIA	MAROŠKA UTEŽNA MERA	KRAJ BLIZU LUKSORJA V EGIPTU	JUDOVSKI KRALJ	DEJSTVO, DA SE KAJ DEDUJE				SANJE, SNOVI SPLITSKI NOGOMETNI KLUB					
												EGIPČANSKA BOGINJA PLODNOSTI									
						SLOVENSKI KOMIK JURE						JOŽE TISNIKAR REZINA (POG.)		PREDALNIK, NIZKA OMARA S PREDALI ZA PERILO	KDOR STANUJE V BARAKI						
						PRIPADNIK EKSTREMI- STIČNE SKUPINE, SKRAJNEŽ							SKUPINA PTIC V LETU TROPSKA ŽABA								
						ŠKOTSKA RODOVNA SKUPNOST					MILIJARDNI DEL FARADA AMERIŠKA PEVKA						IRENA ROBNIK SPREMLJEV. BOGA EROSA				
						Z GNETENJEM OBDELANA ZMES IZ MOKE, TEKOČINE IN DODATKOV ZA PRIPRAVO KRUHA	VLAKNINSKA BELIAKOVIŃA OZVEZDJE SEVERNEGA NEBA					AVSTRALSKA PEVKA KYLIE IZRASTEK NA GLAVI						RUSKA IGRALKA BAEVA	OBREDNA OBLEKA DUHOVNIKOV		
						TELEVIZIJA (KRATICA)			NATISNEN SEZNAM IZDELKOV PLAVALKA ISAKOVIČ						OKROŽJE V PERUJU	GRANIČAR V STAREM BIZANCU TOKOVNI PREKLOPNIK					
						GRŠKA BOGINJA JUTRANJE ZARJE							ZLATO JABOLKO	OSVEŽILNA PIJAČA KOS POHIŠTVA							
						LETOVIŠKI KRAJ PRI DUBROVNIKU						ČEBELI PODOBNA ŽUŽELKA KOS BLAGA			IZDELEK IZ BLAGA SLOVENSKI FIZIK BOŠTJAN						
						MESTO V ITALIJI						MESTO V ITALIJI	ŽOLCA AMERIŠKA GLASBENICA YOKO								
						ORAČ (ZAST.)						NORVEŠKA SMUČARKA, TEKAČICA ANETTE HR. MESTO			OKOLOŠKO (OKR.) TOVARNA V CELJU			POVRŠINSKA MERA ZDRAVILNA RASTLINA			
													MESTO V NIGERIJU ZEMLIŠČE ZA PROMET				GOŃIČ OSLA	MESTO V INDIJI			
																	ZGORNJI DEL STOPALA (ANAT.)	NEMŠKI UMETNOSTNI ZGODOVINAR FRANZ OVOJ (KNIŽ.)			
						VINKO GLANZ							JAPONSKA LETALSKA DRUŽBA	NAPAČNA BARVA PRI KARTAH							
						PARADIŽ, EDEN								IZOLATOR, IZOLACIJA KEMIJSKI ZNAK ZA TELUR							
						FRANCOSKI STRELEC JEAN PIERRE							TRIOGELNA KIRURŠKA IGLA ZA JEMANJE TEKOČIN								
						VZDEVEK NOVAKA ĐOKOVIČA											PERZIJSKI PISATELJ FARID AD DIN				

OBIŠČI NAS TUDI NA SPLETU!

www.obalaplus.si

**VERA
SOBOTO
NOV
RECEPT**

**VERA DAN
NASVET
ZA BOLJŠE
ŽIVLJENJE**

**VERA
PETEK
NAPOVEDNIK
DOGODKOV**

